ΤΟ «ΠΕΡΙ ΜΕΤΡΩΝ ΚΑΙ ΣΤΑΘΜΩΝ» ΕΡΓΟΝ ΕΠΙΦΑΝΙΟΥ ΤΟΥ ΣΑΛΑΜΙΝΟΣ[1]

ΥΠΟ
ΗΛΙΑ Δ. ΜΟΥΤΣΟΥΛΑ, Δ. Θ.

ΚΕΙΜΕΝΑ

Ἐν τῷ μέρει τούτῳ ἐκδίδονται κριτικῶς ἐπὶ τῇ βάσει τῶν κωδίκων καὶ τῶν γραφῶν τῶν διαφόρων ἐκδόσεων τὰ κείμενα· α) Τὸ «Περὶ τῶν ἑβδομήκοντα ἑρμηνευτῶν καὶ τῶν παρερμηνευσάντων» («Ἐπιτομή»). β) Τὸ «Περὶ μέτρων καὶ σταθμῶν» τοῦ Ἁγ. Ἐπιφανίου.

Κατωτέρω παρατίθεται πίναξ συντμήσεων τῶν κωδίκων καὶ τῶν ἐκδόσεων τῶν χρησιμοποιουμένων κατὰ τὴν ἔκδοσιν τῶν ὡς ἄνω κειμένων. Περὶ τῶν λοιπῶν συμβόλων ἰδὲ εἰς τὰς γενικὰς βραχυγραφίας ἐν ἀρχῇ τῆς παρούσης μελέτης.

Α΄. ΤΟΥ «ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΕΒΔΟΜΗΚΟΝΤΑ ΕΡΜΗΝΕΥΤΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΠΑΡΕΡΜΗΝΕΥΣΑΝΤΩΝ» ΕΡΓΟΥ («ΕΠΙΤΟΜΗΣ»)

Ve: Vaticanus Gr. 1422
Pe: Parisinus Gr. 1077.
Mg: Ἔκδοσις J. P. Migne*

Β΄. ΤΟΥ «ΠΕΡΙ ΜΕΤΡΩΝ ΚΑΙ ΣΤΑΘΜΩΝ» ΕΡΓΟΥ **

V_1 : Vaticanus Gr. 1142
V_2 : Vaticanus Gr. 1196
V_3 : Vaticanus Gr. 1569 ***

1. Συνέχεια ἐκ τῆς σελ. 340 τοῦ προηγουμένου τεύχους.

* Εἰς τὸ κείμενον τῆς Ἐπιτομῆς ὁ Dindorf ἀκολουθεῖ τὴν ἔκδοσιν τοῦ Migne διορθώνει δὲ μόνον ὡρισμένα ὀρθογραφικὰ σφάλματα.

** Ἡ εἰς παραγράφους διαίρεσις τοῦ ἔργου ἐγένετο τὸ πρῶτον ἐν τῇ ἐκδόσει τοῦ D. Petavius.

*** Σημειωτέον, ὅτι πλὴν τῶν ἀνωτέρω κωδίκων τοῦ Βατικανοῦ καὶ ἕτεροι δύο οἱ Vaticanus Gr. 790 I (ff. 151-156) καὶ Vaticanus Gr. 1753 (ff. 74v - 75, νεωτέρα ἀρίθμησις 75v - 76) διαλαμβάνουν ἀπόσπασμα κειμένου τοῦ Ἐπιφανίου. Τὸ πρῶτον ἐκτείνεται ἀπὸ τῆς 21ης παραγράφου «Κόρος εἴληπται...» μέχρι τοῦ τέλους τοῦ ἐλ-

J : Jenensis Bose 1
L : Laurentianus VI 12
L_1 : Laurentianus IX 28
VS : Vindobonensis Suppl. Gr. 91
A : Athen. Bibl. Nat. 2492
M : Marcianus Gr. Z. 64 (386)
E : Escorial Bibl. Monast. T 111 13
E_1 : Escorial Bibl. Monast. Ψ IV 27
Sin : Sinai Gr. 1186
Lag^r : Κείμενον τοῦ Rehdigeranus διδόμενον ὑπὸ τοῦ De Lagarde.
Lag^s : Κείμενον τῆς Συριακῆς μεταφράσεως διδόμενον ὑπὸ τοῦ De Lagarde.
Lag^s_1 Lag^s_2: Κείμενον διδόμενον ἐπὶ τῇ βάσει τῶν συριακῶν χειρογράφων Or. Add. 17148 καὶ Or. Add. 14620 τοῦ Βρεττανικοῦ Μουσείου ἀντιστοίχως.
Lag. : Ἔκδοσις Paul de Lagarde
Dind.: Ἔκδοσις W. Dindorf
Op. : Ἔκδοσις I. Oporinus
Pet. : Ἔκδοσις D. Petavius.

Κατὰ τὸν συγκριτικὸν πίνακα τῶν ἐκδόσεων διετηρήσαμεν πιστῶς τὰς γραφὰς τούτων χωρὶς νὰ ἐπέμβωμεν εἰς τὴν διόρθωσιν τῶν ὀρθογραφικῶν σφαλμάτων.

ληνιστὶ σῳζομένου κειμένου τοῦ Ἐπιφανίου. Τὸ δεύτερον ἀποτελεῖ τμῆμα ἐκ τῆς 22ας παραγράφου ἀναφερόμενον εἰς τὰς ἓξ ἡμέρας τῆς δημιουργίας. Περὶ τοῦ πρώτου κώδικος ἰδὲ ἐν Robertus Devreesse, Codices Vaticani Graeci tomus III, Codices 604 - 866. In Bibliotheca Vaticana MCML σ. 307 - 311, περὶ δὲ τοῦ δευτέρου ἐν τῇ παρούσῃ μελέτῃ (Θεολογία, τόμ. ΜΒ' 1971, σ. 486). Ἐν τῇ κριτικῇ ἐκδόσει παραλείπομεν τὰς γραφὰς τῶν ἀποσπασμάτων τούτων, ὡς καὶ πάντων τῶν μὴ ὑπὸ τὸ ὄνομα τοῦ Ἁγ. Ἐπιφανίου Σαλαμῖνος σῳζομένων.

ΣΥΓΚΡΙΤΙΚΗ ΕΚΔΟΣΙΣ ΤΟΥ ΚΕΙΜΕΝΟΥ ΤΟΥ «ΠΕΡΙ ΤΩΝ Ο' ΕΡΜΗΝΕΥΤΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΠΑΡΕΡΜΗΝΕΥΣΑΝΤΩΝ» ΕΡΓΟΥ («ΕΠΙΤΟΜΗΣ») ΠΡΟΣ ΤΟ ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΟΝ ΤΟΥ «ΠΕΡΙ ΜΕΤΡΩΝ ΚΑΙ ΣΤΑΘΜΩΝ»

Προκειμένου περὶ τῆς συγκρίσεως μεταξὺ τοῦ κειμένου τῆς Ἐπιτομῆς καὶ τοῦ κειμένου τοῦ «Περὶ μέτρων καὶ σταθμῶν ἔργου, ὡς τοῦτο παραδίδεται ὑπὸ τῶν Wilhelm Dindorf καὶ Paul de Lagarde, οἵτινες στηρίζονται ἀντιστοίχως εἰς ἑλληνικὰ χειρόγραφα καὶ τὴν συριακὴν μετάφρασιν, ἐχρησιμοποιήσαμεν εἰδικώτερον τὰ ἑξῆς συμβολικὰ σημεῖα.

Ἀραιὰ ἄνευ ὑπογραμμίσεως: Κοινὸν καὶ εἰς τὰ τρία κείμενα.

Ἀραιὰ .... : Κοινὸν καὶ εἰς τὰ τρία κείμενα μετὰ μικρῶν τροποποιήσεων εἰς τὴν Ἐπιτομήν.

— — — — : Συμφωνία Dind. καὶ Lag. καὶ διαφορὰ πρὸς τὴν Ἐπιτομὴν ἢ ἀπουσία ἐξ αὐτῆς. (Τοῦτο ἀναφέρεται εἰς φράσεις τῶν Dindorf καὶ De Lagarde ἐχούσας ἀντίστοιχον κείμενον ἐν τῇ Ἐπιτομῇ καὶ οὐχὶ εἰς φράσεις ἀπουσιαζούσας τελείως ἐξ αὐτῆς. Εἰς τὴν τελευταίαν ταύτην περίπτωσιν ἐπισημαίνονται αἱ διαφοραὶ μεταξὺ Dindorf καὶ De Lagarde καὶ οὐχὶ αἱ ὁμοιότητες).

.... : Συμφωνία Dind. καὶ Lag. καὶ διαφορὰ κατὰ τὴν διατύπωσιν εἰς τὴν Ἐπιτομήν.

———————— : Νέον εἰς τὴν Ἐπιτομὴν μὴ ὑπάρχον εἰς τὰ κείμενα τῶν Dind. καὶ Lag.

~~~~~~~~ : Ἐπουσιώδεις διαφοραὶ μεταξὺ καὶ τῶν τριῶν κειμένων.

≈≈≈≈≈≈≈≈ : Διαφοραὶ μεταξὺ τῶν κειμένων Dind. καὶ Lag.

~~~~~~~~ (......) : Ἐπουσιώδεις διαφοραὶ μεταξὺ τῶν κειμένων Dind. καὶ Lag.

Κοινὸν μεταξὺ Dind. καὶ 'Επιτομῆς καὶ παράλειψις ἢ διάφορος διατύπωσις εἰς Lag.

Κοινὸν μεταξὺ Dind. καὶ 'Επιτομῆς μετὰ μικρῶν τροποποιήσεων καὶ παράλειψις ἢ διάφορος διατύπωσις εἰς Lag.

Κοινὸν μεταξὺ Lag. καὶ 'Επιτομῆς καὶ παράλειψις ἢ διάφορος διατύπωσις εἰς Dind.

Κοινὸν μεταξὺ Lag. καὶ 'Επιτομῆς μετὰ μικρῶν τροποποιήσεων καὶ παράλειψις ἢ διάφορος διατύπωσις εἰς Dind.

Εἰδικώτερον προκειμένου περὶ τῶν διαφορῶν μεταξὺ Dind. καὶ Lag.

1) 'Επισημαίνονται ἅπασαι αἱ διαφοραὶ τῶν κειμένων δι' ἀριθμήσεως σημειουμένης εἰς τὸ κείμενον τοῦ Dindorf.

2) Ἔνθα πρόκειται περὶ προσθήκης παρατηρουμένης εἰς τὸ κείμενον τοῦ De Lagarde, ὁ ἐν τῷ κειμένῳ τοῦ Dindorf παρατιθέμενος ἀριθμὸς τίθεται ἐντὸς δύο καθέτων γραμμῶν.

3) Ἔνθα πρόκειται περὶ προσθήκης παρατηρουμένης εἰς τὸ κείμενον τοῦ Dindorf ἡ ὅλη προσθήκη μετὰ τοῦ σημειουμένου ἀριθμοῦ τίθεται ἐντὸς δύο καθέτων γραμμῶν.

Α'.

Τοῦ ἁγίου Ἐπιφανίου «Περὶ τῶν ο' ἑρμηνευτῶν καὶ τῶν παρερμηνευσάντων»	**Ἐπιφανίου, «Περὶ μέτρων καὶ σταθμῶν» (Ἔκδ. W. Dindorf)**	**Ἐπιφανίου, «Περὶ μέτρων καὶ σταθμῶν» (Ἔκδ. Paul de Lagarde)**
Πτολεμαῖος ὁ δεύτερος	9. . . . Ὁ γὰρ μετὰ τὸν πρῶτον Πτολεμαῖον δεύτερος βασιλεύσας Ἀλεξανδρείας Πτολεμαῖος ὁ	9. . . . Ὁ γὰρ μετὰ τὸν πρῶτον Πτολεμαῖον δεύτερος βασιλεύσας Ἀλεξανδρείας Πτολεμαῖος, ὁ
ὁ ἐπικληθεὶς Φιλάδελφος	ἐπικληθεὶς Φιλάδελφος, ὡς προείρηται, φιλόκαλός τις ἀνὴρ καὶ φιλολόγος γεγένηται· ὅστις	ἐπικληθεὶς Φιλάδελφος, ὡς προείρηται, φιλόκαλός τις ἀνὴρ καὶ φιλολόγος γεγένηται, ὅστις
βιβλιοθήκην καταστήσας ἐπὶ τῆς πόλεως Ἀλεξανδρείας ἐν τῷ Βρουχίῳ καλουμένῳ — κλίμα δέ ἐστι τῆς αὐτῆς πόλεως—*	βιβλιοθήκην κατασκευάσας ἐπὶ τῆς αὐτῆς Ἀλέξανδρου πόλεως ἐν τῷ Βρουχίῳ καλουμένῳ (κλίμα δέ ἐστι τοῦτο τῆς αὐτῆς πόλεως ἔρημον τα-	βιβλιοθήκην κατασκευάσας ἐπὶ τῆς αὐτῆς Ἀλεξάνδρου πόλεως ἐν τῷ Βρουχίῳ καλουμένῳ (κλίμα δὲ ἔστι τοῦτο τῆς αὐτῆς πόλεως ἔρημον τὰ

Διαφοραὶ γραφῆς εἰς τὸ κείμενον τῆς Ἐπιτομῆς:

11 βιβλιοθήκας Ve Mg   14 ἀρχίῳ Pe ἀρχείῳ Ve Mg

* Ἡ λέξις «Βρουχίῳ» δὲν ἀπαντᾷ εἰς τοὺς σῳζομένους κώδικας τῆς Ἐπιτομῆς. Ὅτι ὅμως οὕτως εἶχε τὸ ἀρχικὸν κείμενον τῆς Ἐπιτομῆς, συνάγεται ἐκ τῶν τροποποιήσεων, ἃς ὑπέστη ἡ λέξις εἰς τοὺς σῳζομένους κώδικας. βραχίῳ Op. ἀρχίῳ Pe ἀρχείῳ Ve Mg. Τὸ αὐτὸ ἰσχύει προκειμένου καὶ περὶ τῆς λέξεως «Φαλαρηνῷ». Πρβλ. Φιλαρήνῳ Pe. Διαφοραὶ μεταξὺ τῶν κωδίκων ἀπαντῶσιν εἰς πλεῖστα ὅσα σημεῖα. Πρβλ. § 3 καθεύδοντες Pe, καὶ καθεύδοντες Ve, συγκαθεύδοντες Mg.

Ἐπιτομή	Ἔκδ. Dindorf	Ἔκδ. De Lagarde
ἐνεχείρισε Δημητρίῳ τινὶ Φαλαρηνῷ τὴν αὐτὴν βιβλιοθήκην συντάξας συναγαγεῖν τὰς πανταχοῦ βίβλους	νῦν[1] ὑπάρχον) ἐνεχείρισε Δημητρίῳ τινὶ τῷ Φαλαρηνῷ τὴν αὐτὴν βιβλιοθήκην, προστάξας συναγαγεῖν τὰς πανταχοῦ γῆς βίβλους, γράψας ἐπιστολὰς καὶ προσλιπαρήσας ἕκαστον τῶν ἐπὶ γῆς βασιλέων τε καὶ ἀρχήν[2], μὴ κατοκνῆσαι ἀποστεῖλαι|[3]|	νῦν ὑπάρχον) ἐνεχείρισε Δημητρίῳ τινὶ τῷ Φαλαρηνῷ τὴν αὐτὴν βιβλιοθήκην, προστάξας συναγαγεῖν τὰς πανταχοῦ γῆς βίβλους, γράψας ἐπιστολὰς καὶ προσλιπαρήσας ἕκαστον τῶν ἐπὶ γῆς βασιλέων τε καὶ ἀρχῶν, μὴ κατοκνῆσαι ἀποστεῖλαι |τοὺς ὑπὸ τὴν βασιλείαν καὶ ἀρχὴν αὐτοῦ|
ποιητῶν τε καὶ λογογράφων.	ποιητῶν τε λέγω καὶ λογογράφων, ῥητόρων τε καὶ σοφιστῶν καὶ ἰατρῶν καὶ ἰατροσοφιστῶν καὶ ἱστοριογράφων καὶ λοιπῶν βίβλους. Τοῦ δὲ ἔργου προκόπτοντος καὶ τῶν βιβλίων πανταχόθεν	ποιητῶν τε λέγω καὶ λογογράφων, ῥητόρων τε καὶ σοφιστῶν καὶ ἰατρῶν καὶ ἰατροσοφιστῶν καὶ ἱστοριογράφων καὶ λοιπῶν βίβλους. Τοῦ δὲ ἔργου προκόπτοντος καὶ τῶν βιβλίων πανταχόθεν
Συναγομένων δὲ τῶν βιβλίων	συναγομένων ἠρώτησεν ὁ βασιλεὺς τὸν τὴν βιβλιοθήκην πεπιστευμένον ἐν μιᾷ τῶν ἡμερῶν, ὅτι πόσαι δ'	συναγομένων ἠρώτησεν ὁ βασιλεὺς τὸν τὴν βιβλιοθήκην πεπιστευμένον ἐν μιᾷ τῶν ἡμερῶν, ὅτι πόσαι δ' ἂν

21-22 Φιλαρήνῳ Pe Φαληρεῖ Ve Mg

Ἐπιτομή	Ἔκδ. Dindorf	Ἔκδ. De Lagarde
ἕως μυριάδων πέντε καὶ τεσσάρων χιλιάδων,*	ἂν εἶεν βίβλοι|[4]| εἰς τὴν βιβλιοθήκην συναχθεῖσαι. Ὁ δὲ ἀπεκρίθη τῷ βασιλεῖ λέγων ὅτι ἤδη μέν εἰσι μυριάδες πέντε βιβλίων καὶ τετρακισχίλιαι ὀκτακόσιαι, πλέον|[5]| ἢ ἔλασσον. ἀκούομεν δὲ |ἔτι[6]| πολὺ πλῆθος ἐν τῷ κόσμῳ ὑπάρχειν παρά τε Αἰθίοψι καὶ Ἰνδοῖς, Πέρσαις τε καὶ Ἐλαμίταις[7] καὶ Βαβυλωνίοις, Ἀσσυρίοις τε καὶ Χαλδαίοις[8] καὶ Φοίνιξι, Σύροις τε καὶ τοῖς ἐν τῇ Ἑλλάδι, |παρὰ[9]| Ρωμαίοις |τε[10]|οὔπω Ρωμαίοις καλουμένοις ἀκμὴν ἀλλὰ Λατίνοις[11]. Ἀλλὰ καὶ παρὰ τοῖς|[12]| Ἱεροσολύμοις καὶ ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ ὑπάρχουσι βίβλοι θεϊκαὶ τῶν προφητῶν, διηγούμεναι περὶ Θεοῦ καὶ	εἶεν βίβλοι |αἱ ἤδη| εἰς τὴν βιβλιοθήκην συναχθεῖσαι. Ὁ δὲ ἀπεκρίθη τῷ βασιλεῖ λέγων ὅτι Ἤδη μὲν εἰσὶ μυριάδες πέντε βιβλίων καὶ τετρακισχίλιαι ὀκτακόσιαι, πλεῖον ἢ ἔλασσον. Ἀκούομεν δὲ πολὺ πλῆθος ἐν τῷ κόσμῳ ὑπάρχειν, παρά τε Αἰθίοψι καὶ Ἰνδοῖς, Πέρσαις τε καὶ Αἰλαμίταις καὶ Βαβυλωνίοις, Ἀσσυρίοις τε καὶ Χαλδαίοις, παρὰ Ρωμαίοις τε καὶ Φοίνιξι, Σύροις τε καὶ τοῖς ἐν τῇ Ἑλλάδι Ρωμαίοις οὔπω Ρωμαίοις καλουμένοις ἀκμήν, ἀλλὰ Λατείνοις. Ἀλλὰ καὶ παρὰ τοῖς |ἐν| Ἱεροσολύμοις καὶ ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ ὑπάρχουσι βίβλοι θεϊκαὶ τῶν προφητῶν, διηγούμεναι περὶ Θεοῦ καὶ

53 ε′ Pe Mg 53-54 δ′ χιλιάδων Mg

* Ὁ ἐπιτομεὺς δίδει γενικῶς τὸν ἀριθμὸν τῶν βιβλίων χωρὶς νὰ ἐνδιαφέρηται διὰ τὴν ἀκρίβειαν (54.800), διότι καὶ εἰς τὸ ἀρχικὸν κείμενον κατὰ προσέγγισιν ἀριθμοῦνται εἰς τοσαῦτα τὰ βιβλία.

Ἐπιτομή	Ἔκδ. Dindorf	Ἔκδ. De Lagarde
	τῆς κοσμοποιίας,καὶ τῆς	τῆς κοσμοποιίας καὶ τῆς
	ἄλλης πάσης κοινωφε-	ἄλλης πάσης κοινωφε-
	λοῦς διδασκαλίας. Εἰ οὖν	λοῦς διδασκαλίας. Εἰ οὖν
	δοκεῖ τῷ κράτει σου	δοκεῖ τῷ κράτει σου,
	βασιλεῦ, καὶ αὐτὰς με-	βασιλεῦ, καὶ αὐτὰς με-
	ταστείλασθαι, γράψον	ταστείλασθαι, γράψον
	τοῖς ἐ ν Ἱ ε ρ ο σ ο-	τοῖς ἐ ν Ἱ ε ρ ο σ ο-
	λ ύ μ ο ι ς διδασκάλοις	λ ύ μ ο ι ς διδασκάλοις,
	καὶ ἀποστελοῦσί σοι,	καὶ ἀποστελοῦσί σοι,
	ὅπως καὶ τὰς αὐτὰς	ὅπως καὶ τὰς αὐτὰς
	βίβλους καταθῶ[13] ἐν τῇ	βίβλους καταθῇ ἐν τῇ
	αὐτῇ τῆς σῆς εὐσεβείας	αὐτῇ τῆς σῆς εὐσεβείας
τ ό τ ε ἀποστέλλει ὁ	βιβλιοθήκῃ. Τ ό τ ε	βιβλιοθήκῃ. Τ ό τ ε
β α σ ι λ ε ύ ς πρὸς τοὺς	τοίνυν γράφει ὁ β α-	τοίνυν γράφει ὁ β α-
ἐ ν Ἱ ε ρ ο σ ο λ ύ-	σ ι λ ε ὺ ς ἐ π ι σ τ ο-	σ ι λ ε ὺ ς ἐ π ι σ τ ο-
μ ο ι ς ἐ π ι σ τ ο λ ὴ ν*	λ ὴ ν ἔχουσαν τάδε.	λ ὴ ν ἔχουσαν τάδε.
	10. Βασιλεὺς Πτολε-	10. Βασιλεὺς Πτολε-
κ α ὶ	μαῖος . . . Κ α ὶ νῦν δὲ	μαῖος . . . Κ α ὶ νῦν
τ ρ ά π ε ζ α ν χ ρ υ-	τ ρ ά π ε ζ α ν χ ρ υ-	δὲ τ ρ ά π ε ζ α ν χ ρ υ-
σ ῆ ν	σ ῆ ν μετὰ πολυτελε-	σ ῆ ν μετὰ πολυτελε-
	στάτης λιθίας κεκοσμη-	στάτης λιθίας κεκοσμη-
τ α λ ά ν τ ω ν ρ΄ **	μένην, ἐξ ὁλκῆς τ α-	μένην, ἐξ ὁλκῆς τ α-
διάλιθον οὖσαν,-	λ ά ν τ ω ν φ΄[14]	λ ά ν τ ω ν ἑ κ α τ ό ν,
ἀ ν τ ὶ τ ῆ ς τ ρ α-	ἀ ν τ ὶ τ ῆ ς τ ρ α-	ἀ ν τ ὶ τ ῆ ς τ ρ α-

96 διάχρυσον Mg

* Ἡ φράσις τοῦ κειμένου τοῦ Ἐπιφανίου «γράφει ἐπιστολὴν» μετατρέπεται εἰς τὴν Ἐπιτομὴν εἰς «ἀποστέλλει ἐπιστολὴν» συνδυαζόμενον καὶ πρὸς τὸ «καὶ ἡ μὲν ἐπιστολὴ ἀπεστάλη».

** Ἡ Ἐπιτομὴ ἔχει τὸ ὀρθὸν «ταλάντων ρ΄» (πρβλ. «ταλάντων ἑκατὸν» τοῦ κειμένου τοῦ De Lagarde). Τὸ «ταλάντων φ΄» τοῦ κειμένου τῆς ἐκδόσεως τοῦ Dindorf ὀφείλεται εἰς λάθος τοῦ ἀντιγραφέως.

Ἐπιτομή

πέζης τῆς ληφθείσης ἀπὸ τοῦ ἁγίου τόπου τῶν Ἱεροσολύμων, αἰτησάμενος ἀποσταλῆναι αὐτῷ πᾶσαν Γραφὴν τῶν Ἑβραίων. *

Οἱ δὲ

μετὰ χαρᾶς ἀμελλητὶ χρυσέοις γράμμασιν Ἑβραϊκοῖς τὰς βίβλους μεταγραψάμενοι ἀπέστειλαν εἴκοσι ἑπτὰ μὲν οὔσας εἴκοσι δύο δὲ παρ᾽ αὐ-

Ἔκδ. Dindorf

πέζης τῆς ληφθείσης ἀπὸ τοῦ ἁγίου τόπου Ἱεροσολύμων ἀπέστειλα μετὰ καὶ δώρων καὶ κειμηλίων τῷ ἱερῷ[15] τόπῳ. Τούτων τοίνυν τὴν διήγησιν ἐποιησάμην, ὅπως γνῶτε ὅτι ὑπὲρ εὐχῆς |καὶ[16]| εὐσεβείας τὰς βίβλους αἰτῶ.

Καὶ ἡ μὲν ἐπιστολὴ ἀπεστάλη καὶ τὰ ἀπεσταλμένα δῶρα|[17]|, αὐτοὶ δὲ δεξάμενοι |καὶ [18]| τὴν ἐπιστολὴν |καὶ τὰ δῶρα ἀσμένως [19]| διὰ χαρᾶς ἔσχον σφόδρα καὶ ἀμελλητὶ χρυσέοις γράμμασιν Ἑβραϊκοῖς τὰς βίβλους μεταγραψάμενοι τὰς ἤδη μοι προτεταγμένας ἀπέστειλαν κβ′[20]

Ἔκδ. De Lagarde

πέζης τῆς ληφθείσης ἀπὸ τοῦ ἁγίου τόπου Ἱεροσολύμων ἀπέστειλα μετὰ καὶ δώρων καὶ κειμηλίων τῷ ἱερατικῷ τόπῳ. Τούτων τοίνυν τὴν διήγησιν ἐποιησάμην, ὅπως γνῶτε ὅτι ὑπὲρ εὐχῆς εὐσεβείας τὰς βίβλους αἰτῶ. Καὶ ἡ μὲν ἐπιστολὴ ἀπεστάλη καὶ τὰ ἀπεσταλμένα δῶρα |ὡσαύτως|. Αὐτοὶ δὲ δεξάμενοι τὴν ἐπιστολὴν καὶ ἀναγνόντες καὶ τὰ ἀπεσταλμένα θεασάμενοι διὰ χαρᾶς ἔσχον σφόδρα καὶ ἀμελλητὶ χρυσέοις γράμμασιν ἑβραϊκοῖς τὰς βίβλους μεταγραψάμενοι τὰς ἤδη μοι προτεταγμένας ἀπέστειλαν, εἴκοσι δύο

116 ἀμελητὶ Ve Pe 122 κα′ μὲν οὔσας Mg 123 - 124 κβ′ δὲ Ve Mg

* Τὸ «αἰτησάμενος ἀποσταλῆναι αὐτῷ πᾶσαν Γραφὴν τῶν Ἑβραίων» δὲν ὑπάρχει κατὰ λέξιν εἰς τὸ ἀρχικὸν κείμενον, συνάγεται ὅμως ἐκ τοῦ ὅλου νοήματος.

Ἐπιτομή	Ἔκδ. Dindorf	Ἔκδ. De Lagarde
τοῖς ἀριθμουμένας τὰς ἐνδιαθέτους, ἑβδομήκοντα δύο δὲ τὰς ἀποκρύφους. Ὁ δὲ βασιλεὺς κομισάμενος καὶ ἐντυχὼν καὶ μὴ δυνάμενος ἀναγνῶναι, δευτέραν αὐτοῖς ἐπιστολὴν γράψαι ἠναγκάσθη, ὥστε ἀποσταλῆναι αὐτῷ ἑρμηνευτάς, τοὺς δυναμένους αὐτῷ ἐκφράσαι εἰς τὴν Ἑλληνικὴν διάλεκτον τὰ τῆς Ἑβραΐδος.	μὲν τὰς ἐνδιαθέτους ἑβδομήκοντα δύο δὲ τὰς ἀποκρύφους. Ὁ δὲ βασιλεὺς κομισάμενος καὶ ἐντυχὼν καὶ μὴ δυνάμενος ἀναγνῶναι, τῶν στοιχείων Ἑβραϊκῶν ὑπαρχόντων καὶ διαλέκτῳ τῇ Ἑβραϊκῇ γεγραμμένων, δευτέραν ἐπιστολὴν ἀναγκάζεται αὐτοῖς γράψαι καὶ αἰτῆσαι ἑρμηνευτὰς τοὺς δυναμένους αὐτῷ φράσαι τὰς βίβλους[21] εἰς τὴν Ἑλληνικὴν διάλεκτον διά[22] τῆς Ἑβραΐδος. Περιεῖχε δὲ ἡ ἐπιστολὴ τάδε.	μὲν τὰς ἐνδιαθέτους, ἑβδομήκοντα δύο δὲ τὰς ἀποκρύφους. Ὁ δὲ βασιλεὺς κομισάμενος καὶ ἐντυχὼν καὶ μὴ δυνάμενος ἀναγνῶναι τῶν στοιχείων ἑβραϊκῶν ὑπαρχόντων καὶ διαλέκτῳ τῇ ἑβραϊκῇ γεγραμμένων δευτέραν ἐπιστολὴν ἀναγκάζεται αὐτοῖς γράψαι καὶ αἰτῆσαι ἑρμηνευτὰς τοὺς δυναμένους αὐτῷ φράσαι εἰς τὴν ἑλληνικὴν διάλεκτον τὰ τῆς ἑβραΐδος. Περιεῖχε δὲ ἡ ἐπιστολὴ τάδε.
	11. «Ὁ βασιλεὺς Πτολεμαῖος . . . καὶ τῶν Ἑλλήνων γλῶτταν».	11. «Ὁ βασιλεὺς Πτολεμαῖος. . . καὶ τῶν Ἑλλήνων γλῶτταν».
Τότε τοὺς οβ΄	Τότε τοὺς[23]| ἑβδο-	Τότε τοὺς |προγεγεγραμμένους| ἑβδο-

126 οβ΄ Ve Mg 136-137 ἐπιστολὴν αὐτοῖς Pe 139-140 ἀποσταλεῖναι Pe

Ἐπιτομή	Ἔκδ. Dindorf	Ἔκδ. De Lagarde
ἑρμηνευτὰς ἐκλεξάμενοι οἱ τῶν Ἑβραίων διδάσκαλοι ἓξ ἄνδρας κατὰ φυλὴν *ἀποστέλλουσι κατὰ τὸν τύπον ὅν ποτε ἐποίησε Μωυσῆς, ἡνίκα ἀνέβη εἰς τὸ ὄρος διὰ προστάγματος Κυρίου, ἀκούσας ὅτι «Λάβε μετὰ σεαυτοῦ ἄνδρας ο' καὶ ἀνάβηθι εἰς τὸ ὄρος»**, ἐκεῖνος δὲ ἔλαβε κατὰ φυλὴν ἕξ, ὁμοῦ οβ'.	μήκοντα δύο ἑρμηνευτὰς ἐκλεξάμενοι οἱ τῶν Ἑβραίων διδάσκαλοι ἀποστέλλουσι κατὰ τὸν τύπον, ὅν ποτε ἐποίησε Μωυσῆς, ἡνίκα ἀνῆλθεν εἰς τὸ ὄρος διὰ προστάγματος Κυρίου, ἀκούσας ὅτι «παράλαβε μετὰ σεαυτοῦ ἄνδρας ἑβδομήκοντα, καὶ ἀνάβηθι εἰς τὸ ὄρος»*. Αὐτὸς δὲ διὰ τὴν πρὸς τὰς φυλὰς εἰρήνην, ἵνα μὴ ἐξ ἐνίων λάβῃ πέντε ἄνδρας, ἐξ ἄλλων ἕξ, καὶ ποιήσῃ στάσιν ἐν ταῖς φυλαῖς, διενοήθη μᾶλ-	μήκοντα δύο ἑρμηνευτὰς ἐκλεξάμενοι οἱ τῶν Ἑβραίων διδάσκαλοι ἀποστέλλουσι κατὰ τὸν τύπον, ὅν ποτε ἐποίησε Μωυσῆς, ἡνίκα ἀνῆλθεν εἰς τὸ ὄρος διὰ προστάγματος Κυρίου, ἀκούσας ὅτι «παράλαβε μετὰ σεαυτοῦ ἄνδρας ἑβδομήκοντα, καὶ ἀνάβηθι εἰς τὸ ὄρος»*. Αὐτὸς δὲ διὰ τὴν πρὸς τὰς φυλὰς εἰρήνην, ἵνα μὴ ἐξ ἐνίων λάβῃ πέντε ἄνδρας, ἐξ ἄλλων ἕξ, καὶ ποιήσῃ στάσιν ἐν ταῖς φυλαῖς,

157 ς' ἄνδρας Pe   καὶ ἄνδρας Mg   171 ς' Pe

* Τὸ χωρίον τῆς Ἐξόδου δὲν παρατίθεται κατὰ λέξιν εἰς τὰ ἀνωτέρω κείμενα· Μόνον τὸ «ἀνάβηθι εἰς τὸ ὄρος» ὑπάρχει εἰς τὸν στίχον 12 τοῦ κδ' κεφαλαίου. Τὸ πρῶτον ἥμισυ τοῦ χωρίου ὑπάρχει μόνον κατ' ἔννοιαν εἰς τὸν πρῶτον στίχον τοῦ αὐτοῦ κεφαλαίου.

Ἐπιτομή	Ἔκδ. Dindorf	Ἔκδ. De Lagarde
Οὕτως καὶ οὗτοι ἐποίησαν καὶ ἀπέστειλαν οβ΄, οἵτινες	λον ἑβδομήκοντα δύο παραλαβεῖν καὶ τῷ ἀριθμῷ προσθεῖναι. Τῷ αὐτῷ δὴ τρόπῳ, ὡς ἔφην, καὶ τούτους ἀπέστειλαν, οἵτινες ἡρμήνευσαν τὰς βίβλους ἐν τῇ Φαρίᾳ καλουμένῃ νήσῳ, καθάπερ[24] ἄνω προείπομεν|[25]| *.	διενοήθη μᾶλλον ἑβδομήκοντα δύο παραλαβεῖν, καὶ τῷ ἀριθμῷ προσθεῖναι. Τῷ αὐτῷ δὴ τρόπῳ, ὡς ἔφην, καὶ τούτους ἀπέστειλαν, οἵτινες ἡρμήνευσαν τὰς βίβλους ἐν τῇ Φαρίᾳ καλουμένῃ νήσῳ, καθ' ἅπερ ἄνω προείπομεν, |ᾧ τρόπῳ ὑπεδείξαμεν| *.
	3. . . . Ἑβδομήκοντα δύο γὰρ ὄντες τὸν ἀριθμόν, καὶ ἐν τῇ Φαρίᾳ νήσῳ, καλουμένῃ δὲ ἄνω γῇ[26], ἄντικρυ τῆς Ἀλεξανδρείας ἐν λ΄[27] καὶ ἓξ οἰκίσκοις, ζυγὴ ζυγὴ κατὰ οἰκίσκον, ἀφ' ἕωθεν ἕως ἑσπέρας συγκλειόμενοι, καὶ τὸ ἑσπέρας ἐν τριάκοντα ἓξ σκαφιδίοις περαιούμενοι|[28]| εἰς τὸ τοῦ Πτολεμαίου τοῦ Φιλαδέλφου παλάτιον, καὶ	3. . . . Ἑβδομήκοντα δύο γὰρ ὄντες τὸν ἀριθμόν, καὶ ἐν τῇ Φαρίᾳ νήσῳ, καλουμένῃ δὲ Ἀνωγῇ, ἄντικρυ τῆς Ἀλεξανδρείας ἐν τριάκοντα καὶ ἓξ οἰκίσκοις, ζυγὴ ζυγὴ κατὰ οἰκίσκον, ἀφ' ἕωθεν ἕως ἑσπέρας συγκλειόμενοι, καὶ τὸ ἑσπέρας ἐν τριάκοντα ἓξ σκαφιδίοις περαιούμενοι |καὶ ἀναπεραιούμενοι| εἰς τὸ τοῦ Πτολεμαίου τοῦ Φιλαδέλφου παλάτιον, καὶ

* Τὸ κείμενον συνεχίζεται ἐν σ. 647 ἔνθα παρατίθεται ἡ συνέχεια τῆς 11ης παραγράφου μετὰ τὴν παράθεσιν τῶν εἰς τοὺς ἑβδομήκοντα δύο ἑρμηνευτὰς ἀναφερομένων ἐκ τῆς ἑνότητος 3β - 6. (Σχετικῶς ἴδε ἐν σ. 331 τοῦ παρόντος τόμου).

Ἐπιτομή	Ἔκδ. Dindorf	Ἔκδ. De Lagarde
μετὰ τοῦ βα-	μετ' αὐτοῦ ἑστι-	μετ' αὐτοῦ ἑστι-
σιλέως Πτολεμαίου	ώμενοι, καὶ κατὰ	ώμενοι, καὶ κατὰ
συνεστιώμενοι καὶ κα-	ζυγὴν ἐν κοι-	ζυγὴν ἐν κοι-
τὰ ζυγὴν ἐν κοι-	τῶσι τριάκοντα	τῶσι τριάκοντα
τῶσι τριάκοντα	ἓξ καθεύδοντες	ἓξ καθεύδοντες,
ἓξ καθεύδον-	εἰς τὸ μὴ συν-	εἰς τὸ μὴ συν-
τες, εἰς τὸ μὴ	δυάσαι[29] μετ' ἀλ-	δοιάσαι μετ' ἀλ-
συνδυάσαι μετ'	λήλων, ἀλλ' ἀνο-	λήλων, ἀλλ' ἀνο-
ἀλλήλων,	θεύτως ἑρμηνεῦσαι,	θεύτως ἑρμηνεῦσαι,
οὕτως διετέ-	οὕτως διετέ-	οὕτως διετέ-
λουν.	λουν.	λουν.
Τοὺς γὰρ προει-	Τοὺς γὰρ προειρη-	Τοὺς γὰρ
ρημένους τριάκον-	μένους τριάκον-	προειρημένους
τα ἓξ οἰκίσκους	τα ἓξ οἰκίσκους	τριάκοντα ἓξ οἰκί-
ὁ Πτολεμαῖος	ὁ ῥηθεὶς Πτολεμαῖ-	σκους ὁ ῥηθεὶς
κατασκευάσας,	ος κατασκευά-	Πτολεμαῖος κα-
	σας ἐν τῷ πέραν εἰς	τασκευάσας ἐν
διπλοῦς τε	τὴν νῆσον, διπλοῦς	τῷ πέραν εἰς τὴν νῆσον,
αὐτοὺς ποιήσας	τε αὐτοὺς ποι-	διπλοῦς τε αὐ-
δύο δύο ἀπέκλεισεν	ήσας δύο δύο	τοὺς ποιήσας,
ὡς ἔφην ἀπὸ ἕωθεν	ἐνέκλεισεν,	δύο δύο ἐνέκλεισεν,
ἕως ἑσπέρας, καὶ*	ὡς ἔφην, καὶ	ὡς ἔφην, καὶ
παῖδας δύο ὑπη-	παῖδας δύο ὑπη-	παῖδας δύο ὑπη-
ρετεῖν αὐτοῖς	ρετεῖν αὐτοῖς	ρετεῖν αὐτοῖς

205 - 206 Πτολεμαίου συναπτόμενοι Ve Πτολεμαίου συνεστιώμενοι καὶ om. Mg 208 - 209 λς' Mg 209 - 210 καὶ καθεύδοντες Ve συγκαθεύδοντες Mg 211 συνδοιάσαι Mg 213 οὕτως om. Pe 213 - 214 οὕτως διέταξε Ve 216 - 217 λς' Pe τριάκοντα ἓξ om. Mg 221 τε om. Mg 223 ἀπέκλησεν Pe 224 ὡς ἔφην om. Ve Mg ἀφ' ἕωθεν Mg

* «Ἀπὸ ἕωθεν ἕως ἑσπέρας» : Τοῦτο ὑπάρχει εἰς ἄλλην θέσιν (προηγεῖται ὀλίγον) εἰς τὸ κείμενον τῶν Dindorf καὶ De Lagarde : «ἀφ' ἕωθεν ἕως ἑσπέρας συγκλειόμενοι».

Ἐπιτομή	Ἔκδ. Dindorf	Ἔκδ. De Lagarde
ἅμα ἀπέκλεισεν ἕνεκεν ὀψοποιίας καὶ ὑπηρεσίας μετὰ καὶ ταχυγράφων. Ἀλλ᾽ οὔτε θυρίδας τοῖς οἰκίσκοις ἐκείνοις ἐκ τῶν τοίχων ἐποίησεν, ἀλλ᾽ ἄνωθεν ἐκ τῶν δωμάτων τὰς καλουμένας ἀναφωτίδας ἀνέῳξεν. Οἱ δὲ οὕτως ἀπὸ πρωῒ ἕως ἑσπέρας ὑπὸ κλεῖδα συγκλειόμενοι οὕτως ἡρμήνευσαν. Ἑκάστῃ δὲ ζυγῇ βίβλος μία ἐπεδίδοτο, ὡς εἰπεῖν ἡ βίβλος τῆς τοῦ κόσμου Γενέσεως μιᾷ	ἅμα ἐνέκλειεν[30], ὀψοποιίας ἕνεκεν καὶ ὑπηρεσίας, μετὰ καὶ ταχυγράφων. Ἀλλ᾽ οὐδὲ θυρίδας τοῖς οἰκίσκοις ἐκείνοις ἐκ τῶν τοίχων ἐποίησεν ἀλλ᾽ ἄνωθεν, ἐκ τῶν δωμάτων τὰς καλουμένας ἀναφωτίδας ἀνέῳξεν. Οἱ δὲ οὕτως διάγοντες ἀπὸ πρωΐθεν ἕως ἑσπέρας ὑπὸ κλεῖδα συγκεκλεισμένοι οὕτως ἡρμήνευσαν. Ἑκάστῃ δὲ ζυγῇ βίβλος μία ἐπεδίδοτο, ὡς εἰπεῖν ἡ βίβλος τῆς τοῦ κόσμου Γενέσεως μιᾷ	ἅμα ἐνέκλεισεν, ὀψοποιίας ἕνεκεν καὶ ὑπηρεσίας, μετὰ καὶ ταχυγράφων. Ἀλλ᾽ οὐδὲ θυρίδας τοῖς οἰκίσκοις ἐκείνοις ἐκ τῶν τοίχων ἐποίησεν, ἀλλ᾽ ἄνωθεν ἐκ τῶν δωμάτων τὰς καλουμένας ἀναφωτίδας ἀνέῳξεν. Οἱ δὲ οὕτως διάγοντες ἀπὸ πρωΐθεν ἕως ἑσπέρας ὑπὸ κλεῖδα συγκεκλεισμένοι οὕτως ἡρμήνευσαν. Ἑκάστῃ δὲ ζυγῇ βίβλος μία ἐπεδίδοτο, ὡς εἰπεῖν ἡ βίβλος τῆς τοῦ κόσμου Γενέσεως μιᾷ

230 καὶ om. Ve Mg καὶ ὑπηρεσίας om. Mg 233 οὔτως Pe 234 - 235 ἐκείνων οἰκίσκοις Pe 235 ἐκείνων Ve 239 - 241 ἀναφωτίδας τὰς καλουμένας Ve Pe Mg 241 - 242 ἐποίησε (ἠνέωξε, ἐν τῇ φᾳ) Ve ἠνέωξαν Pe 242 δὲ om. Pe 246 οὕτως om. Pe 252 τοῦ κόσμου om. Ve Mg

Ἐπιτομή	Ἔκδ. Dindorf	Ἔκδ. De Lagarde
ζυγῇ. Ἔξοδος τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ τῇ ἄλλῃ ζυγῇ Λευιτικὸν τῇ ἄλλῃ, καὶ τὰ λοιπὰ ὁμοίως·	ζυγῇ, ἡ Ἔξοδος τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ τῇ ἄλλῃ ζυγῇ[31]. Λευιτικὸν τῇ ἄλλῃ, καὶ καθεξῆς ἄλλη βίβλος τῇ ἄλλῃ. Καὶ οὕτως αἱ εἴκοσι ἑπτὰ βίβλοι αἱ ῥηταὶ καὶ ἐνδιάθετοι, εἴκοσι δὲ καὶ δύο κατὰ τὴν τοῦ ἀλφαβήτου παρ' Ἑβραίοις στοιχείωσιν ἀριθμούμεναι ἡρμηνεύθησαν.	ζυγῇ, ἡ Ἔξοδος τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ τῇ ἄλλῃ ζυγῇ, τὸ Λευιτικὸν τῇ ἄλλῃ, καὶ καθ' ἑξῆς ἄλλη βίβλος τῇ ἄλλῃ. Καὶ οὕτως αἱ εἴκοσι ἑπτὰ βίβλοι αἱ ῥηταὶ καὶ ἐνδιάθετοι, εἴκοσι δὲ καὶ δύο κατὰ τὴν τοῦ ἀλφαβήτου παρ' Ἑβραίοις στοιχείωσιν ἀριθμούμεναι ἡρμηνεύθησαν.
καὶ οὕτω τριάκοντα καὶ ἑξάκις ἑρμηνευθεῖσα ἡ Γραφὴ ὤφθη.	5 .... καὶ οὕτως παρῆλθον κελεύουσαι[33] ἑκάστη τριακονταεξάκις ἑρμηνευθεῖσαι, ὡς[34] ᾄδεται λόγος, καὶ[35] εἴκοσι δύο[36] τῶν Ἀποκρύφων.	5. . . . καὶ οὕτως παρῆλθον κυκλεύουσαι ἑκάστη τριακονταεξάκις ἑρμηνευθεῖσαι, ὡς δ' ᾄδεται λόγος καὶ αἱ εἴκοσι δύο καὶ ἑβδομήκοντα δύο τῶν ἀποκρύφων.
Ὅτε δὲ ἐτελειώθησαν αἱ βίβλοι, ἐκάθησεν ὁ βασιλεὺς ἐπὶ θρόνου ὑψηλοῦ καὶ τριάκοντα	6. Ὅτε δὲ ἐτελειώθησαν, ἐκαθέσθη ὁ βασιλεὺς ἐπὶ θρόνου ὑψηλοῦ, καὶ τριάκοντα	6. Ὅτε δὲ ἐτελειώθησαν, ἐκαθέσθη ὁ βασιλεὺς ἐπὶ θρόνου ὑψηλοῦ, καὶ τριάκοντα

255 ἡ Ἔξοδος Mg 256 τῶν om. Pe 258 Λευιτικῶν Pe 259 ἄλλῃ ζυγῇ Pe 279 ἐκάθισεν Mg 282 - 283 λς' Pe Mg

Ἐπιτομή	Ἔκδ. Dindorf	Ἔκδ. De Lagarde
ἓξ ἀναγνῶσται ἐκάθησαν χαμαιζήλως, ἔχοντες τὰς βίβλους μεθ᾽ ἑαυτῶν, καὶ ἀναγινώσκοντος ἑνὸς οὐχ εὑρέθη διαφωνία, ἀλλὰ Θεοῦ θαυμάσιον ἔργον εἰς τὸ γνῶναι ὅτι πνεύματος ἁγίου ἔσχον δωρεὰν οἱ ἄνδρες ἐκεῖνοι.	ἓξ ἀναγνῶσται[37] ἔχοντες ἑκάστης βίβλου τὰ τριάκοντα ἓξ ἰσότυπα, ἐξ ὧν[38] εἷς ἔχων τῆς βίβλου τῆς Ἑβραϊκῆς ἀντίγραφον. Ἑνὸς δὲ[39] ἀναγινώσκοντος ἀναγνώστου καὶ τῶν ἄλλων ἐπεχόντων, οὐχ ηὑρέθη διαφωνία, ἀλλὰ Θεοῦ θαυμάσιον ἔργον εἰς τὸ γνωσθῆναι ὅτι πνεύματος ἁγίου ἔχοντες[40] δωρεὰν ἐκεῖνοι οἱ ἄνδρες ὡμοφώνησαν ἐν τῇ ἐρήμῳ[41]	ἓξ ἀναγνῶσται καὶ αὐτοὶ ἐκαθέσθησαν ταπεινότερον, ἔχοντες ἑκάστης βίβλου τὰ τριάκοντα ἓξ ἰσότυπα, καὶ εἷς ἔχων τῆς βίβλου τῆς ἑβραϊκῆς ἀντίγραφον, ἑνὸς ἀναγινώσκοντος ἀναγνώστου καὶ τῶν ἄλλων ἐπεχόντων, οὐχ ηὑρέθη διαφωνία, ἀλλὰ Θεοῦ θαυμάσιον ἔργον εἰς τὸ γνωσθῆναι ὅτι πνεύματος ἁγίου σχόντες δωρεὰν ἐκεῖνοι οἱ ἄνδρες ὡμοφώνησαν ἐν τῇ ἑρμηνείᾳ,
ὅπου μὲν προσέθηκεν λόγον πάντες προσέθηκαν ὁμοῦ	καὶ ὅπου προσετέθειτο λόγος, ὑπὸ πάντων ηὑρέθη προστεθειμένος[42],	καὶ ὅπου προσέθεντο λόγον, πάντες ὁμοῦ προσέθεντο,
Ὅπου δὲ ἀφείλοντο πάντες ὁμοῦ ἀφείλοντο,	ὅπου δὲ ἀφείλοντο, πάντες ἐπ᾽ ἴσης ηὑρέθησαν ἀφελόμενοι[43].	ὅπου δὲ ἀφείλοντο, πάντες ἐπ᾽ ἴσης ἀφείλοντο.

284 ἐκάθισαν Mg 286 καθ᾽ ἑαυτῶν Mg 287 - 288 ἀναγινώσκοντες Pe 294 - 295 δωρεὰν ἔσχον Pe 303 - 305 ὅπου μὲν προσέθηκεν λόγον πάντες προσέθηκαν ὁμοῦ om. Ve Mg 306 - 307 ἀφύλαντο Pe 307 ἅπαντες Mg 308 ἀφείλαντο Pe

Ἐπιτομή	Ἔκδ. Dindorf	Ἔκδ. De Lagarde
καὶ ὧν μὲν οὐκ ἔστι χρεία, ὧν δὲ προσέθηκαν χρεία.	Καὶ ὧν μὲν ἀφείλοντο οὐκ ἔστι χρεία, ὧν δὲ οὐκ ἀφείλοντο[44] ἔστι χρεία.*	Καὶ ὧν μὲν ἀφείλοντο οὐκ ἔστι χρεία, ὧν δὲ προσέθεντο ἔστι χρεία*
Οὕτως αἱ βίβλοι εἰς Ἑλληνίδα διάλεκτον μεταβληθεῖσαι ἀπετέθησαν ἐν τῇ πρώτῃ βιβλιοθήκῃ τῇ ἐν τῷ Βρουχίῳ, ἡ δὲ πρώτη βιβλιοθήκη ἑτέραν ἔσχε μετ' αὐτὴν θυγατέρα αὐτῆς ἐπικληθεῖσαν, ἄνωθεν ἐν τῷ Σεραπείῳ.	11. ...Καὶ οὕτως αἱ βίβλοι εἰς Ἑλληνίδα ἐκτεθεῖσαι[45] ἀπετέθησαν ἐν τῇ πρώτῃ βιβλιοθήκῃ τῇ ἐν τῷ Βρουχίῳ οἰκοδομηθείσῃ|[46]|. Ἔτι δὲ ὕστερον καὶ ἑτέρα ἐγένετο βιβλιοθήκη ἐν τῷ Σεραπίῳ μικροτέρα τῆς πρώτης, ἥτις καὶ θυγάτηρ ὠνομάσθη αὐτῆς[47]· ἐν ᾗ ἀπετέθησαν αἱ τοῦ Ἀκύλα καὶ Συμμάχου καὶ Θεοδοτίωνος καὶ τῶν λοιπῶν ἑρμηνεῖαι μετὰ διακοσιοστὸν καὶ πεντηκοστὸν ἔτος.	11. ...Καὶ οὕτως αἱ βίβλοι εἰς ἑλληνίδα μετενεχθεῖσαι ἀπετέθησαν ἐν τῇ πρώτῃ βιβλιοθήκῃ τῇ ἐν τῷ Βρουχίῳ οἰκοδομηθείσῃ, |ὡς ἤδη ἔφην|. Ἐγένετο δὲ αὐτῇ τῇ βιβλιοθήκῃ ἑτέρα, ἡ θυγάτηρ αὐτῆς ὀνομασθεῖσα ἄνω ἐν τῷ Σεραπείῳ.
Καὶ παρῆλθεν ὁ χρόνος Πτολεμαίων καὶ Κλεοπάτρας ἐτῶν CNΘ.		Καὶ παρῆλθεν ὁ χρόνος τῶν δέκα Πτολεμαίων καὶ Κλεοπάτρας ἐτῶν διακοσίων καὶ πεντήκοντα καὶ ἐννέα.

311 χρεία ἀφείλαντο Pe 312 ἔστι χρεία προσέθηκαν Pe 315 εἰς τὴν Mg 319 - 321 τῇ ἐν τῷ Βρουχίῳ . . . βιβλιοθήκῃ om. Ve Mg 321 καὶ ἑτέραν Mg 322 ἔσχε om. Ve Mg 322 - 324 θυγατέραν ἐπικληθεῖσαν αὐτῆς Pe 324 ἐν om. Pe 329 Πτολεμαίου Ve Mg 330 Κλαιοπάτρας Pe 331 σνθ' om. Mg

* Τὸ κείμενον συνεχίζεται ἐν σ. 665, ἔνθα παρατίθεται ἡ 7η παράγραφος. Κατὰ τὴν ἐνταῦθα παράθεσιν τοῦ κειμένου ἀκολουθοῦμεν τὸ κείμενον τῆς Ἐπιτομῆς.

Ἐπιτομή	Ἐκδ. Dindorf	Ἐκδ. De Lagarde
	12. . . . Ὁμοῦ ἀπὸ τοῦ πρώτου Πτολεμαίου τοῦ υἱοῦ Λάγου μέχρι Κλεοπάτρας ἔτη τριακόσια ἕξ. Ἀπὸ δὲ ἑβδόμου ἔτους Πτολεμαίου τοῦ Φιλαδέλφου, ἐφ' οὗ τῷ αὐτῷ ἔτει οἱ ἑβδομήκοντα δύο ἡρμήνευσαν μέχρι Κλεοπάτρας διακόσια τεσσαράκοντα ἐννέα.	12. . . .ὁμοῦ ἔτη σνθ' ὡς ἄνω. . . .
. . . *Καὶ ἐπαύσαντο οἱ λαγωοὶ βασιλεῖς.*	Καὶ ἐπαύσαντο οἱ Λαγίδαι βασιλεύειν[48]. . .	. . .καὶ ἐπαύσαντο οἱ Λαγίδαι βασιλεῖς. . .
Εἶτα Ῥωμαίων βασιλεῖς. Αὔγουστος ἔτη νς' οὗτινος τῷ μβ' ἔτει ὁ Χριστὸς ἐγεννήθη. Τιβέριος ἔτη κγ' οὗτινος τῷ ιη' ἔτει ὁ κύριος ἐσταυρώθη.	13. Εἶτα βασιλεῖς Ῥωμαίων. Αὔγουστος ἔτη νς'|[49]|. Οὗτινος ἐν τῷ τεσσαρακοστῷ δευτέρῳ ἔτει ὁ κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς κατὰ σάρκα γεγένηται[50]. Τιβέριος ἔτη κγ' οὗ τῷ ὀκτωκαιδεκάτῳ ἔτει ὁ Χριστὸς ἐσταύρωται [51]	13. Εἶτα βασιλεῖς Ῥωμαίων. Αὔγουστος ἔτη νς', |μῆνας ς'|. Οὗτινος ἐν τῷ τεσσαρακοστῷ δευτέρῳ ἔτει ὁ κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς κατὰ σάρκα γεγένηται. Τιβέριος ἔτη κγ', οὗ τῷ ὀκτωκαιδεκάτῳ ἔτει ὁ Χριστὸς ἐσταύρωται. . .

345 - 347 ἐβασιλεύσαντο οἱ Λάγου βασιλεῖς Mg 349 βασιλέων Pe 356 οὗ Mg

Ἐπιτομή

Ἀπὸ τοῦ σταυροῦ ἕως τῆς ἐρημώσεως Ἱερουσαλὴμ ἔτη ν′ παρὰ μῆνας γ′.

Ἔκδ. Dindorf

Γάιος ἔτη γ′, μῆνας θ′, ἡμέρας κθ′. Κλαύδιος ἔτη ιγ′, μῆνας δύο παρ’ ἡμέρας δύο. Νέρων ἔτη ιγ′, μῆνας ζ′, ἡμέρας κζ′. Γάλβας μῆνας ζ′, ἡμέρας κς′ Ὄθων μῆνας γ′, ἡμέρας ε′. Βιτέλλιος μῆνας ιη′[52] ἡμέρας ιβ′. Οὐεσπεσιανὸς ἔτη θ′, μῆνας ζ′, ἡμέρας ιβ′. Τῖτος ἔτη δύο, μῆνας δύο, ἡμέρας δύο. Ἐν τούτῳ τῷ χρόνῳ γέγονεν ἡ ἐρήμωσις Ἱεροσολύμων, μετὰ ἑξηκοστὸν πέμπτον[53] ἔτος τῆς Χριστοῦ σταυρώσεως καὶ ἡμέρας τινάς[54]. Δομετιανὸς ἔτη ιε′, μῆνας ε′. Νερούας ἔτος ἕν[55], μῆνας δ′.Τραϊανὸς ἔτη ιθ′. Ἀδριανὸς ἔτη κα′, οὗτινος τῷ δωδεκάτῳ ἔτει Ἀκύλας ἐ-

Ἔκδ. De Lagarde

ἀπὸ δὲ τοῦ σταυροῦ ἕως τῆς καταστροφῆς Ἱεροσολύμων ἔτη οὕτως. Τὰ λοιπὰ Τιβερίου ἔτη ε′. Γάιος ἔτη γ′, μῆνας θ′, ἡμέρας κθ′. Κλαύδιος ἔτη ιγ′, μῆνας δύο παρ’ ἡμέρας δύο. Νέρων ἔτη ιγ′, μῆνας ζ′, ἡμέρας κζ′. Γάλβας μῆνας ζ′, ἡμέρας κς′. Ὄθων μῆνας γ′, ἡμέρας ε′. Βετέλλιος μῆνας η′, ἡμέρας ιβ′. Οὐεσπασιανὸς ἔτη θ′, μῆνας ζ′, ἡμέρας ιβ′. Τίτος ἔτη δύο, μῆνας δύο, ἡμέρας δύο. Ἐν τούτῳ τῷ χρόνῳ γέγονεν ἡ ἐρήμωσις Ἱεροσολύμων μετὰ πεντηκοστὸν ἔτος τῆς Χριστοῦ σταυρώσεως παρὰ μῆνας τρεῖς. Δομετιανὸς ἔτη ιε′,μῆνας ε′. Νερούας ἔτος α′, μῆνας δ′. Τραϊανὸς ἔτη ιθ′. Ἀδριανὸς ἔτη κα′, οὗτινος τῷ δωδεκάτῳ ἔτει Ἀκύλας ἐγνωρί-

3 3 - 364 τῆς Ἱερουσαλὴμ Pe   364 - 365 μ′ καὶ ἡμέρας τινὰς Mg

Ἐπιτομή	Ἔκδ. Dindorf	Ἔκδ. De Lagarde
Ἀπὸ Αὐγούστου ἕως Ἀδριανοῦ ἔτη ρπ' δωδεκάτῳ ἔτει Ἀδριανοῦ Ἀκύλας ἐγνωρίζετο· ὥστε εἶναι ἀπὸ τοῦ χρόνου τῆς ἑρμηνείας τῶν οβ' ἕως Ἀκύλα τοῦ ἑρμηνευτοῦ, καὶ δωδεκάτου ἔτους Ἀδριανοῦ, ἔτη υλ' μῆνας δ' παρ' ἡμέρας θ'. *	γνωρίζετο. Ἀπὸ οὖν Αὐγούστου ἕως Ἀδριανοῦ ἔτη ρπ', μῆνες δ' παρὰ ἡμέρας θ', ὡς εἶναι ἀπὸ τοῦ χρόνου τῆς ἑρμηνείας τῶν ἑβδομήκοντα δύο ἑρμηνευτῶν ἕως Ἀκύλα τοῦ ἑρμηνευτοῦ, |ἤγουν ἕως[56]| δωδεκάτου ἔτους Ἀδριανοῦ|[57]| ἔτη υλ' καὶ μῆνας δ'|[58]|. *	ζετο. Ἀπὸ οὖν Αὐγούστου ἕως Ἀδριανοῦ ἔτη ρπ', μῆνες δ' παρὰ ἡμέρας θ', ὡς εἶναι ἀπὸ τοῦ χρόνου τῆς ἑρμηνείας τῶν ἑβδομήκοντα δύο ἑρμηνευτῶν ἕως Ἀκύλα τοῦ ἑρμηνετοῦ καὶ δωδεκάτου ἔτους Ἀδριανοῦ ὁμοῦ ἔτη υλ' καὶ μῆνας δ' παρὰ ἡμέρας θ'.*
Οὗτος δ' Ἀδριανὸς ἀνελθὼν εἰς Ἱεροσόλυμα καὶ βουλόμενος αὐτὴν κτίσαι,	14. Οὗτος δε[59] ὁ Ἀδριανὸς... Καὶ ἄνεισιν ἐπὶ τὰ Ἱεροσόλυμα... Διανοεῖται οὖν ὁ Ἀδρι-	14. Οὗτος γὰρ ὁ Ἀδριανός... Καὶ ἄνεισιν ἐπὶ τὰ Ἱεροσόλυμα... διανοεῖται

393 ιβ' Ve Mg 397 τοῦ om. Mg 398 καὶ τῆς Pe 402 ιβ' Ve Mg
404 - 405 μῆνες τέσσαρας Pe 406 Οὗτος om. Pe (ἐσβεσμένον) 409 αὐτ Pe

* Τὴν ἀκρίβειαν δίδει ἡ Ἐπιτομὴ οὐχὶ εἰς τὰ ἔτη ἀπὸ Αὐγούστου ἕως Ἀδριανοῦ, ἀλλ' εἰς τὴν διαφορὰν τῶν ἐτῶν μεταξὺ Ο' καὶ Ἀκύλα. Ἡ ὁμοιότης τοῦ κειμένου τῆς Ἐπιτομῆς πρὸς τὸ ὑπὸ τοῦ De Lagarde παρατιθέμενον εἶναι προφανής. Πρβλ. εἶχον (Ἐπ) σχόντες (Lag), προσέθηκαν (Ἐπ) προσέθεντο (Lag), ἄνωθεν (Ἐπ) ἄνω (Lag), ἐπικληθεῖσαν (Ἐπ) ὀνομασθεῖσαν (Lag), οἱ Λαγωοὶ βασιλεῖς (Ἐπ) οἱ Λαγίδαι βασιλεῖς (Lag), ἀπὸ τοῦ σταυροῦ (Ἐπ) ἀπὸ δὲ τοῦ σταυροῦ (Lag), παρ' ἡμέρας θ' (Ἐπ) παρὰ ἡμέρας θ' (Lag). Ἀντιστοίχως τὸ κείμενον τοῦ Dindorf ἔχει: «ἔχοντες», «προσέθεντο», παραλείπει «τὸ ἄνω», «ἥτις ὠνομάσθη», «οἱ Λαγίδαι βασιλεύειν», παραλείπεται τὸ «καὶ παρῆλθεν ὁ χρόνος», ὡς καὶ τὸ «ἀπὸ τοῦ σταυροῦ», καὶ τὸ «παρ' ἡμέρας θ'». Ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὸν ἀριθμὸν τῶν ἐτῶν μέχρι τῆς ἐρημώσεως τῆς Ἱερουσαλὴμ ὑπάρχει διαφορὰ καὶ εἰς τὰ τρία κείμενα, τὸ ἔτη μ' ὅμως τῆς Ἐπιτομῆς προσεγγίζει περισσότερον πρὸς τὸ πεντηκοστὸν ἔτος τοῦ Lag (πιθανῶς ἀρχικῶς νὰ ἦτο ν').

Ἐπιτομή	Ἔκδ. Dindorf	Ἔκδ. De Lagarde
λαβὼν τὸν προειρημένον Ἀκύλαν ὄντα Ἕλληνα ὡς καὶ αὐτὸς Ἀδριανὸς Ἕλλην ὑπῆρχεν. Ἦν δὲ αὐτὸς ὁ Ἀκύλας τοῦ μὲν βασιλέως πενθερίδης, ἀπὸ Σινώπης δὲ τοῦ Πόντου ὁρμώμενος, καθίστησιν αὐτὸν ἐκεῖσε ἐν Ἱεροσολύμοις ἐπιστατεῖν τοῖς ἔργοις, ἐπιτεθεικὼς τῇ πόλει τὸ ἴδιον ὄνομα, καὶ τοῦ βασιλικοῦ ὀνόματος τὸν χρηματισμόν. Ὡς γὰρ ἐχρημάτιζεν Αἴλιος Ἀδριανός, οὔ-	ανὸς τὴν πόλιν κτίσαι, οὐ μὴν τὸ ἱερόν. Καὶ λαβὼν τὸν Ἀκύλαν τοῦτον τὸν προειρημένον ἑρμηνευτήν, Ἕλληνα ὄντα καὶ αὐτοῦ πενθερίδην ἀπὸ Σινώπης δὲ τῆς Πόντου ὁρμώμενον[60] καθίστησιν αὐτὸν |ἐκεῖσε[61]| ἐπιστατεῖν τοῖς ἔργοις τῶν τῆς πόλεως κτισμάτων| ἐπιτεθεικὼς τῇ|[62]| πόλει τὸ ἴδιον ὄνομα καὶ τοῦ βασιλικοῦ ὀνόματος τὸν χρηματισμόν. Ὡς γὰρ ἐκεῖνος[63] ὠνόμαστο Αἴλιος Ἀ-	οὖν ὁ Ἀδριανὸς τὴν πόλιν κτίσαι, οὐ μὴν τὸ ἱερόν. Καὶ λαβὼν τὸν Ἀκύλαν τοῦτον τὸν προειρημένον, ἑρμηνευτὴν Ἕλληνα ὄντα (ὡς καὶ αὐτὸς ὁ Ἀδριανὸς Ἕλλην ὑπῆρχεν· ἦν δὲ ὁ Ἀκύλας αὐτοῦ τοῦ βασιλέως πενθερίδης, ἀπὸ Σινώπης δὲ τῆς Πόντου ὥρμητο) καθίστησιν αὐτὸν ἐκεῖ ἐν Ἱεροσολύμοις ἐπιστάτην τοῖς ἔργοις τῶν τῆς πόλεως κτισμάτων, ἐπιτεθεικὼς τῇ οἰκοδομουμένῃ πόλει τὸ ἴδιον ὄνομα καὶ τοῦ βασιλικοῦ ὀνόματος τὸν χρηματισμόν. Ὡς γὰρ ὠνόμαστο Αἴλιος Ἀδρια-

417 - 418 Ἀρριανὸς Mg 418 ὑπῆρξεν Mg 419 - 420 ὁ αὐτὸς Ἀκύλας Pe

Ἐπιτομή	Ἔκδ. Dindorf	Ἔκδ. De Lagarde
τως ἐπωνόμασεν Αἰλίαν τὴν πόλιν.	δριανός, οὕτως καὶ τὴν πόλιν ὠνόμασεν Αἰλίαν.	νός, οὕτως καὶ τὴν πόλιν ὠνόμασεν Αἰλίαν.
Ὁ τοίνυν Ἀκύλας διάγων ἐν Ἱεροσολύμοις, καὶ ὁρῶν τοὺς μαθητὰς τῶν ἀποστόλων ἀνθοῦντας τῇ πίστει, καὶ σημεῖα μεγάλα ἐργαζομένους ἰάσεσεων καὶ θαυμάτων (ἦσαν γὰρ ὑποστρέψαντες ἀπὸ Πέλλης τῆς πόλεως εἰς αὐτὴν τὴν Ἱερουσαλὴμ καὶ ἐν αὐτῇ διατρίβοντες. Ἡνίκα γὰρ ἔμελλεν ἡ πόλις ἁλίσκεσθαι ὑπὸ τῶν	15. Ὁ τοίνυν Ἀκύλας διάγων ἐν τῇ Ἱερουσαλήμ, καὶ ὁρῶν τοὺς μαθητὰς|64| τῶν ἀποστόλων ἀνθοῦντας τῇ πίστει καὶ σημεῖα μεγάλα ἐργαζομένους ἰάσεων καὶ ἄλλων θαυμάτων· — ἦσαν γὰρ ὑποστρέψαντες ἀπὸ Πέλλης τῆς πόλεως εἰς Ἱερουσαλὴμ καὶ |65| διδάσκοντες. Ἡνίκα γὰρ ἔμελλεν ἡ πόλις ἁλίσκεσθαι ὑπὸ τῶν	15. Ὁ τοίνυν Ἀκύλας διάγων ἐν τῇ Ἱερουσαλήμ, καὶ ὁρῶν τοὺς μαθητὰς |τῶν μαθητῶν|* τῶν ἀποστόλων ἀνθοῦντας τῇ πίστει καὶ σημεῖα μεγάλα ἐργαζομένους ἰάσεων καὶ ἄλλων θαυμάτων· — ἦσαν γὰρ ὑποστρέψαντες ἀπὸ Πέλλης τῆς πόλεως εἰς Ἱερουσαλὴμ καὶ ἐν αὐτῇ διαιτώμενοι καὶ διδάσκοντες. Ἡνίκα γὰρ ἔμελλεν ἡ πόλις ἁλίσκεσθαι ὑπὸ τῶν

449 - 450 καὶ μεγάλα σημεῖα Pe 461 ἤμελλεν Mg

* Τὸ τῶν μαθητῶν (μετὰ «τοὺς μαθητὰς») πρέπει νὰ εἶναι μεταγενεστέρα προσθήκη·

<table>
<tr><th>Ἐπιτομή</th><th>Ἔκδ. Dindorf</th><th>Ἔκδ. De Lagarde</th></tr>
<tr><td>Ρωμαίων καὶ ἐρημοῦσθαι, προεχρηματίσθησαν ὑπὸ ἀγγέλου πάντες οἱ μαθηταὶ μεταστῆναι ἐκ τῆς πόλεως,</td><td>Ρωμαίων|[66]| προεχρηματίσθησαν ὑπὸ ἀγγέλου πάντες οἱ μαθηταὶ μεταστῆναι ἀπὸ τῆς πόλεως μελλούσης ἄρδην ἀπόλλυσθαι.</td><td>Ρωμαίων καὶ ἐρημοῦσθαι, προεχρηματίσθησαν ὑπὸ ἀγγέλου πάντες οἱ μαθηταὶ μεταστῆναι ἀπὸ τῆς πόλεως, μελλούσης ἄρδην ἀπόλλυσθαι.</td></tr>
<tr><td>οἵτινες μετανάσται γενόμενοι ᾤκησαν ἐν Πέλλῃ τῇ πόλει πέραν τοῦ Ἰορδάνου),</td><td>Οἵτινες |καὶ[67]| μετανάσται γενόμενοι ᾤκησαν ἐν Πέλλῃ τῇ προγεγραμμένῃ πόλει πέραν τοῦ Ἰορδάνου, |ἥτις[68]| ἐκ Δεκαπόλεως λέγεται εἶναι.</td><td>Οἵτινες μετανάσται γενόμενοι ᾤκησαν ἐν Πέλλῃ τῇ προγεγραμμένῃ πόλει, πέραν τοῦ Ἰορδάνου· ἡ δὲ πόλις ἐκ Δεκαπόλεως λέγεται εἶναι.</td></tr>
<tr><td></td><td>Μετὰ δὲ τὴν ἐρήμωσιν Ἱερουσαλὴμ ἐπαναστρέψαντες, ὡς ἔφην[69], σημεῖα μεγάλα ἐπετέλουν·</td><td>Μετὰ δὲ τὴν ἐρήμωσιν Ἱερουσαλὴμ ἐπαναστρέψαντες (ὡς ἔφην) σημεῖα μεγάλα ἐπετέλουν</td></tr>
<tr><td>ὁ οὖν Ἀκύλας κατανυγεὶς τὴν διάνοιαν τῷ Χριστιανισμῷ ἐπίστευσε· καὶ μετὰ χρόνον αἰτήσας τὴν ἐν Χριστῷ σφραγῖδα, ἐκο-</td><td>— ὁ οὖν Ἀκύλας κατανυγεὶς τὴν διάνοιαν τῷ Χριστιανισμῷ ἐπίστευσεν[70]. Αἰτήσας δὲ μετὰ χρόνον τὴν ἐν Χριστῷ σφραγῖδα ἐκο-</td><td>—ὁ οὖν Ἀκύλας, κατανυγεὶς τὴν διάνοιαν τῷ χριστιανισμῷ ἐπίστευσεν, αἰτήσας δὲ μετὰ χρόνον τὴν ἐν Χριστῷ σφραγῖδα ἐκο-</td></tr>
</table>

466 - 470 οἱ μαθηταὶ πάντες ὑπὸ ἀγγέλου μεταστῆναι τῆς τῆς πόλεως **Pe** 475 - 476 **Πέλλᾳ Mg** 489 - 490 ἐπίστευσεν **Pe**

Ἐπιτομή	Ἔκδ. Dindorf	Ἔκδ. De Lagarde
μίσατο· ἀπὸ δὲ	μίσατο. Ἀπὸ	μίσατο. Ἀπὸ δὲ
τῆς πρώτης αὐ-	δὲ τῆς πρώτης	τῆς πρώτης αὐ-
τοῦ ἕξεως, ὅτε	αὐτοῦ ἕξεως μὴ	τοῦ ἕξεως ὅτε
τὰ Ἑλλήνων ἐφρόνει	μεταθέμενος τοῦ πι-	τὰ τῶν ἐθνῶν ἐφρόνει
οὐ μετέπεσε*. Τὴν	στεύειν δηλονότι τῇ μα-	τῇ ματαίᾳ ἀ-
γὰρ ματαίαν ἀ-	ταίᾳ ἀστρονο-	στρονομίᾳ ἀκρι-
στρονομίαν ἀ-	μίᾳ, ἣν ἀκριβῶς	βῶς ἐκπεπαί-
κριβῶς ἐπεπαί-	ἐπεπαίδευτο[71],	δευτο, ὥστε καὶ
δευτο ὅς καὶ Χρι-		χριστιανὸς γενόμενος
στιανὸς γενόμενος ἀπὸ		τῆς οἰκείας πλάνης τοι-
τῆς τοιαύτης πλάνης οὐκ		αύτης οὐ μετέθετο* ἀλ-
ἀπείχετο,* ἀλλὰ καθ'		λὰ καθ' ἑκάστην
ἑκάστην ἡμέραν	ἀλλὰ καθ' ἑκά-	ἡμέραν τὸ θέ-
ὡς δῆθεν τοῦ αὐτοῦ	στην ἡμέραν τὸ	μα τῆς αὐτοῦ
γενεσειδίου τὸ	θέμα τῆς αὐτοῦ	γενέσεως σκε-
θέμα κατεσκέ-	γενέσεως σκε-	πτόμενος, ἐλεγ-
πτετο. Ὑπὸ δὲ	πτόμενος ἐλεγ-	χόμενός τε ὑ-
τῶν διδασκά-	χόμενός τε ὑπὸ	πὸ τῶν διδα-
λων ἠλέγχετο,	τῶν διδασκάλων	σκάλων καὶ ἐ-
οἵτινες ἐπιτι-	καὶ ἐπιτιμώμε-	πιτιμώμενος ἕ-
μῶντες αὐτῷ	νος ἕνεκα τούτου |72|,	νεκα τούτου καθ' ἡμέ-
καθ' ἑκάστην οὐδὲν ὤ-	μὴ διορθούμενος	ραν, μὴ διορθούμενος

497 ἐφρόνη Pe 498 μετέπεσεν Pe 501 - 502 ἐπαιδεύετο Ve Mg 506 ἡμέραν om. Pe 508 γενεσιδίου Pe 510 ἀπὸ Mg

* Ἡ Ἐπιτομὴ ἔχει προφανῶς ὑπ' ὄψει τὸ ὑπὸ τοῦ De Lagarde παραδιδόμενον κείμενον, τὸ ὁποῖον καὶ διορθώνει. Εἶναι προφανές, ὅτι ἡ σύνταξις εἰς τὸ κείμενον τοῦ De Lagarde δὲν εἶναι ὁμαλή. Μετὰ τὸ «ἐφρόνει» φυσικώτερον ἦτο νὰ τεθῇ τὸ «οὐ μετέθετο» καὶ οὐχὶ τὸ «τῇ ματαίᾳ ἀστρονομίᾳ». Ὀλίγον κατωτέρω (στ. 514) τὸ «καθ' ἡμέραν» τοῦ κειμένου τοῦ De Lagarde μετατρέπεται εἰς τὴν Ἐπιτομὴν εἰς «καθ' ἑκάστην», ἐνῷ παραλείπεται τελείως ἐκ τοῦ κειμένου τοῦ Dindorf.

Ἐπιτομή	Ἐκδ. Dindorf	Ἐκδ. De Lagarde
νουν· ἀλλ' ἀντέλεγε	δέ, ἀλλὰ καὶ φιλονεί-	δέ, ἀλλὰ καὶ φιλονεί-
περὶ εἱμαρμένης	κως μᾶλλον ἀντιτιθέμε-	κως μᾶλλον ἀντιτιθέμε-
	νος |73| καὶ σπεύδων	νος. . . καὶ σπεύδων
	συνιστᾶν τὰ ἀσύστατα,	συνιστᾶν τὰ ἀσύστατα,
	τὴν εἱμαρμένην δηλονό-	τὴν εἱμαρμένην δηλονό-
	τι καὶ τὰ περὶ αὐ-	τι καὶ τὰ περὶ αὐτῆς
διηγούμενος· ὡς οὖν μὴ	τῆς διηγήματα, ἐξ-	διηγήματα, ἐξεώ-
δυνάμενον αὐτὸν σω-	εώσθη πάλιν τῆς	σθη πάλιν τῆς ἐκ-
θῆναι, ἐξέωσαν	ἐκκλησίας ὡς ἄ-	κλησίας ὡς ἄχρη-
αὐτὸν τῆς ἐκκλη-	χρηστος πρὸς σωτηρίαν.	στος πρὸς σωτηρίαν. Πι-
σίας. Ὁ δὲ ὡς	Πικρανθεὶς δὲ τὴν διά-	κρανθεὶς δὲ τὴν διάνοι-
ἠτιμωμένος εἰς	νοιαν ὡς ἠτιμωμέ-	αν ὡς ἠτιμωμέ-
ζῆλον μάταιον	νος εἰς ζῆλον	νος εἰς ζῆλον
αἵρεται καὶ τὸν	μάταιον αἵρε-	μάταιον αἵρε-
	ται καὶ τὸν Χρι-	ται, καὶ τὸν χρι-
Χριστιανισμὸν	στιανισμὸν ἀρ-	στιανισμὸν ἀ-
ἀναθεματίσας περι-	νησάμενος[74] καὶ τὴν αὐ-	ναθεματίσας καὶ τὴν αὐ-
	τοῦ ζωὴν|75| προσηλυ-	τοῦ ζωὴν ἀρνησάμενος
	τεύει καὶ περιτέ-	προσηλυτεύει καὶ πε-
τέμνεται Ἰου-	μνεται Ἰουδαῖ-	ριτέμνεται Ἰ-
δαῖος, καὶ ἐπι-	ος καὶ ἐπιπό-	ουδαῖος, καὶ ἐ-
πόνως φιλοτι-	νως φιλοτιμη-	πιπόνως φιλο-
μησάμενος, ἐξ-	σάμενος ἐξέδω-	τιμησάμενος
έδωκεν ἑαυτὸν	κεν ἑαυτὸν μα-	ἐξέδωκεν ἑαυ-
μαθεῖν τὴν τῶν	θεῖν τὴν Ἑβραί-	τὸν μαθεῖν τὴν
Ἑβραίων διά-	ων διάλεκτον	Ἑβραίων διά-
λεκτον, καὶ τὰ	καὶ τὰ αὐτῶν	λεκτον καὶ τὰ
αὐτὰ στοιχεῖα,	στοιχεῖα.	αὐτῶν στοιχεῖα.
ταύτην δὲ ἀκρι-	Ταύτην δὲ ἀ-	Ταύτην δὲ ἀ-

522-523 οἱ δὲ μὴ δυναμένου αὐτοῦ **Mg** 524-526 τῆς ἐκκλησίας ἐξέωσαν αὐτὸν **Pe** 526 ὡς om. **Ve** 540-541 ἐβ [......] αθεῖν **Pe** 544 ταύτη **Pe**

Ἐπιτομή	Ἔκδ. Dindorf	Ἔκδ. De Lagarde
βέστατα παιδευθείς, ἑρμηνείαν ἑαυτῷ ἡρμήνευσεν· οὐκ ὀρθῷ λογισμῷ χρησάμενος, ἀλλ' ὅπως διαστρέψῃ τινὰ τῶν ρητῶν ἐν σκήψει τῆς τῶν οβ' ἑρμηνευτῶν, ἵνα δόξῃ τὰ περὶ Χριστοῦ ταῖς θείαις Γραφαῖς μεμαρτυρημένα ἄλλως ἐκδοῦναι, δι' ἣν εἶχεν αἰδῶ εἰς ἄλογον αὐτοῦ ἀπολογίαν.	κρότατα παιδευθεὶς ἡρμήνευσεν οὐκ ὀρθῷ λογισμῷ χρησάμενος, ἀλλ' ὅπως διαστρέψῃ τινὰ τῶν ρητῶν ἐνσκήψας τῇ τῶν ἑβδομήκοντα δύο ἑρμηνείᾳ, ἵνα τὰ περὶ Χριστοῦ ἐν ταῖς γραφαῖς μεμαρτυρημένα ἄλλως ἐκδώσει δι' ἣν εἶχεν αἰδῶ, εἰς ἄλογον αὐτοῦ ἀπολογίαν.	κρότατα παιδευθεὶς ἡρμήνευσεν, οὐκ ὀρθῷ λογισμῷ χρησάμενος, ἀλλ' ὅπως διαστρέψῃ τινὰ τῶν ρητῶν, ἐνσκήψας τῇ τῶν ἑβδομήκοντα δύο ἑρμηνείᾳ, ἵνα τὰ περὶ Χριστοῦ ἐν ταῖς γραφαῖς μεμαρτυρημένα ἄλλως ἐκδώσει δι' ἣν εἶχεν αἰδῶ, εἰς ἄλογον αὐτοῦ ἀπολογίαν.
Καὶ γίνεται αὕτη ἡ ἑρμηνεία τοῦ Ἀκύλα δευτέρα μετὰ τοσοῦτον χρόνον,* ἤγουν υλ' ἔτη.	16. Καὶ γίνεται οὕτω δευτέρα ἡ τούτου ἑρμηνεία μετὰ ἀριθμὸν τοσούτων χρόνων,	16. Καὶ γίνεται οὕτω δευτέρα ἡ τούτου ἑρμηνεία, μετὰ ἀριθμὸν τοσούτων χρόνων, ὡς ἀνω-

546 ἑρμηνεία Pe 566-567 δευτέρα τοῦ Ἀκύλα Pe 567-568 τοσούτων χρόνων Pe

* Χαρακτηριστικὴ εἶναι ἡ ὁμοιότης τοῦ κειμένου S πρὸς τὸ τῆς Ἐπιτομῆς. Τὸ «αὕτη» καὶ τὸ «τοῦ Ἀκύλα» ἀπαντᾷ καὶ εἰς τὰ δύο κείμενα. Ἐπίσης καὶ ἀπὸ τὰ δύο παραλείπεται τὸ «ἀριθμόν», ὅπερ ἀνευρίσκομεν εἰς τὰ κείμενα Dind. καὶ Lag.

Ἐπιτομή	Ἔκδ. Dindorf	Ἔκδ. De Lagarde
	ὡς ἀνωτέρῳ γεγράφαμεν. Ἐδυνάμεθα δὲ εἰπεῖν καὶ τὰς παραπεποιημένας αὐτῷ λέξεις, ἀγαπητέ, τὸν ἔλεγχον κατ' αὐτοῦ ἐχούσας ἐκ τῶν ὑπ' αὐτοῦ ἡρμηνευμένων. Ἀλλ' ἤδη περὶ τῆς τούτων διαφορᾶς ἄνω διηγησάμενοι ἱκανῶς ἔχειν ἕως τῶν ὧδε ἐδικαιώσαμεν. Μετὰ τοῦτον δὲ τὸν Ἀκύλαν καὶ τὴν αὐτοῦ ἑρμηνείαν διαδέχεται Ἀδριανὸν τὸν βασιλέα Ἀντωνῖνος ὁ ἐπικληθεὶς Πῖος, ἑρμηνευόμενος εὐσεβής[76] καὶ βασιλεύει χρόνους κβ'. Τοῦτον διαδέχεται Καράκαλλος, ὁ καὶ Γέτας, ὃς καὶ Μάρκος Αὐρήλιος Οὐῆρος ἐλέγετο, καὶ βασιλεύει ἔτη ζ'. Ἐν τοῖς αὐτοῦ χρόνοις καὶ Λούκιος Αὐρήλιος Κόμοδος βασιλεύει τὰ αὐτὰ ἑπτὰ ἔτη. Περτίναξ μῆνας ς'. Σευῆρος ἔτη ιη'.	τέρω γεγράφαμεν. Ἐδυνάμεθα δὲ εἰπεῖν καὶ τὰς παραπεποιημένας αὐτῷ . . .λέξεις, ἀγαπητέ, τὸν ἔλεγχον κατ' αὐτοῦ ἐχούσας ἐκ τῶν ὑπ' αὐτοῦ ἡρμηνευμένων. Ἀλλ' ἤδη περὶ τῆς τούτων διαφορᾶς ἄνω διηγησάμενοι ἱκανῶς ἔχειν ἕως τῶν ὧδε ἐδικαιώσαμεν. Μετὰ τοῦτον δὲ τὸν Ἀκύλαν καὶ τὴν αὐτοῦ ἑρμηνείαν διαδέχεται Ἀδριανὸν τὸν βασιλέα Ἀντωνῖνος ὁ ἐπικληθεὶς Πίος (ἑρμηνευόμενος εὐσεβής), καὶ βασιλεύει χρόνους κβ'. Τοῦτον διαδέχεται Καράκαλλος ὁ καὶ Γέτας, ὃς καὶ Μάρκος Αὐρήλιος Οὐῆρος ἐλέγετο, καὶ βασιλεύει ἔτη ζ'. Ἐν τοῖς αὐτοῦ χρόνοις καὶ Λούκιος Αὐρήλιος Κόμοδος βασιλεύει τὰ αὐτὰ ἑπτὰ ἔτη. Περτίναξ μῆνας ς'. Σευῆρος ἔτη ιη'.

Ἐπιτομή	Ἔκδ. Dindorf	Ἔκδ. De Lagarde
Μετὰ δὲ ταῦτα ἐν τοῖς χρόνοις Κομόδου Σευήρου Σύμμαχός τις Σαμαρείτης τοῖς παρ' αὐτῶν σοφοῖς μὴ τιμηθεὶς ὑπὸ τοῦ ἰδίου ἔθνους, νοσήσας φιλαρχίαν, καὶ ἀγανακτήσας κατὰ τῆς ἰδίας φυλῆς προσέρχεται Ἰουδαίοις καὶ προσηλυτεύει, καὶ περιτέμνεται δευτέραν περιτομήν.	Ἐν τοῖς τοῦ Σευήρου[77] χρόνοις Σύμμαχός τις Σαμαρείτης τῶν παρ' αὐτοῖς σοφῶν μὴ τιμηθεὶς ὑπὸ τοῦ οἰκείου ἔθνους, νοσήσας φιλαρχίαν, καὶ ἀγανακτήσας κατὰ τῆς ἰδίας φυλῆς, προσέρχεται Ἰουδαίοις καὶ προσηλυτεύει, καὶ περιτέμνεται δευτέραν περιτομήν. Καὶ μὴ θαύμαζε περὶ τούτου, ὦ ἀκροατά.	Ἐν τοῖς τοῦ Οὐήρου χρόνοις Σύμμαχός τις Σαμαρείτης τῶν παρ' αὐτοῖς σοφῶν μὴ τιμηθεὶς ὑπὸ τοῦ οἰκείου ἔθνους, νοσήσας φιλαρχίαν, καὶ ἀγανακτήσας κατὰ τῆς ἰδίας φυλῆς, προσέρχεται Ἰουδαίοις καὶ προσηλυτεύει καὶ περιτέμνεται δευτέραν περιτομήν. Καὶ μὴ θαύμαζε περὶ τούτου, ὦ ἀκροατά· γίγνεται γάρ.
Ὅσοι γὰρ ἀπὸ Ἰουδαίων Σαμαρίταις προσφεύγουσιν ἀντιπεριτέμνονται· ὡσαύτως καὶ οἱ ἀπὸ Σαμαρειτῶν πρὸς Ἰου-	Γίγνεται γάρ. Ὅσοι γὰρ ἀπὸ Ἰουδαίων Σαμαρείταις προσφεύγουσιν ἀντιπεριτέμνονται· ὡσαύτως καὶ οἱ ἀπὸ Σαμαρειτῶν πρὸς Ἰου-	Ὅσοι γὰρ ἀπὸ Ἰουδαίων Σαμαρείταις προσφεύγουσιν... ἀντιπεριτέμνονται· ὡσαύτως καὶ οἱ ἀπὸ Σαμαρειτῶν πρὸς Ἰου-

600 δὲ om. Pe 610 κατὰ om. Pe 615 - 616 περιτέμνετε Pe 622 - 623 Σαμαρίτες Pe 626 ὡς αὔτως Pe

Ἐπιτομή	Ἔκδ. Dindorf	Ἔκδ. De Lagarde
δαίους ἐρχόμε-	δαίους ἐρχόμε-	δαίους ἐρχόμε-
νοι.	νοι. Τὸ δὲ ἔτι τού-	νοι. . .Τὸ δὲ ἔτι τού-
Ἀλλὰ καὶ ἀπὸ	των χαλεπώτερον, ὅτι	των χαλεπώτερον, ὅτι
τῆς περιτομῆς	καὶ ἀπὸ περιτομῆς	καὶ ἀπὸ περι-
ἀκρόβυστοι γί-	ἀκρόβυστοι γί-	τομῆς ἀκρόβυ-
νονται τινὶ τέ-	νονται, τέχνη	στοι γίνονται
χνῃ ἰατρικῇ	τινὶ ἰατρικῇ διὰ	τέχνῃ τινὶ ἰα-
	τοῦ καλουμένου σπαθι-	τρικῇ διὰ τοῦ κα-
	στῆρος τὴν τῶν μελῶν	λουμένου σπαθιστῆρος
	ὑποδερματίδα ὑποσπαθι-	τὴν τῶν μελῶν ὑποδερ-
		ματίδα ὑποσπαθισθέν-
διὰ ῥαφῆς καὶ φαρ-	σθέντες, ῥαφέντες τε καὶ	τες, ῥαφέντες τε καὶ
μάκων.*	κολλητικοῖς περιοδευ-	κολλητικοῖς περιδεθέν-
	θέντες[78] ἀκροβυστίαν αὖ-	τες ἀκροβυστίαν αὖθις
	θις αὐτὴν ἀποτελοῦσιν·	αὐτὴν ἀποτελοῦσιν. Ἔ-
	ἔχεις καὶ τὴν μαρτυρί-	χεις καὶ τὴν μαρτυρίαν
καθὼς καὶ ὁ ἀπόστο-	αν παρὰ τῷ ἁγίῳ ἀπο-	παρὰ τῷ ἁγίῳ ἀποστό-
λος λέγει	στόλῳ, ὦ φιλοκαλώ-	λῳ, ὦ φιλοκαλώτατε,
	τατε, δι' ὧν αὐτοῖς ῥή-	δι' ὧν αὐτοῖς ῥήμασιν
	μασιν ὧδέ πως λέγει	ὧδέ πως λέγει «περι-
περιτετμημέ-	«περιτετμημέ-	τετμημένος τις
νος τις ἐκλήθη,	νος τις ἐκλήθη,	ἐκλήθη; μὴ ἐπι-
μὴ ἐπισπάσθω·	μὴ ἐπισπάσθω.	σπάσθω. Ἐν ἀ-
ἐν ἀκροβυστίᾳ	Ἐν ἀκροβυστίᾳ	κροβυστίᾳ τις
τις ὑπάρχει, μὴ	τις ὑπάρχει, μὴ	ὑπάρχει; μὴ πε-
περιτεμνέσθω.	περιτεμνέσθω».	ριτεμνέσθω».
Φασὶ δὲ τὴν τοι-	Ταύτην δὲ τὴν	Ταύτην δὲ τὴν

633 - 634 ἐγίνοντο Ve Mg 650 τις om. Pe

* Τὸ «καὶ φαρμάκων» δὲν προϋποθέτει ἄλλην πηγήν. Ὁ ἐπιτομεὺς συνοψίζων τὰ ἐν τῷ ἔργῳ τοῦ Ἐπιφανίου ἀναγραφόμενα χρησιμοποιεῖ τὴν λέξιν ταύτην, καίτοι δὲν χρησιμοποιεῖται ὑπὸ τοῦ Ἐπιφανίου.

Ἐπιτομή	Ἔκδ. Dindorf	Ἔκδ. De Lagarde
αὐτὴν κακοδαίμονα πλάνην πρῶτον τὸν Ἡσαῦ εὑρηκέναι.	παράδοσιν τῆς κακοδαιμονος ἐννοίας φασὶ τὸν Ἡσαῦ τὸν ἀδελφὸν τοῦ Ἰακὼβ η ὑρηκέναι πρὸς ἀπαρνησιθεΐαν, καὶ πρὸς ἀφανισμὸν τοῦ τῶν πατέρων αὐτοῦ χαρακτῆρος. Διό φασι τὸν Θεὸν εἰρηκέναι «ἐμίσησα τὸν Ἡσαῦ, τὸν δὲ Ἰακὼβ ἠγάπησα».	παράδοσιν τῆς κακοδαίμονος ἐννοίας φασὶ τὸν Ἡσαῦ τὸν ἀδελφὸν τοῦ Ἰακὼβ ηὑρηκέναι πρὸς ἀπαρνησιθεΐαν, καὶ πρὸς ἀφανισμὸν τοῦ τῶν πατέρων αὐτοῦ χαρακτῆρος. Δι' ὃ φασὶ τὸν Θεὸν εἰρηκέναι «ἐμίσησα τὸν Ἡσαῦ, τὸν δὲ Ἰακωβ ἠγάπησα».
Οὗτος τοίνυν ὁ Σύμμαχος πρὸς διαστροφὴν τῶν παρὰ Σαμαρείταις ἑρμηνευτῶν ἑρμηνεύσας τὴν τρίτην ἐξέδωκεν ἑρμηνείαν.	Οὗτος τοίνυν ὁ Σύμμαχος πρὸς διαστροφὴν τῶν παρὰ Σαμαρείταις ἑρμηνειῶν ἑρμηνεύσας τὴν τρίτην ἐξέδωκεν ἑρμηνείαν.	Οὗτος τοίνυν ὁ Σύμμαχος πρὸς διαστροφὴν τῶν παρὰ Σαμαρείταις ἑρμηνειῶν ἑρμηνεύσας τὴν τρίτην ἐξέδωκεν ἑρμηνείαν.
Μετὰ τοῦτον κατὰ πόδας ἐπὶ Κομόδου βασιλέως τοῦ δευτέρου	17. Μετὰ τοῦτον δὲ κατὰ πόδας ἐν τῷἑξῆς χρόνῳ,τουτέστι[79] περὶ τὴν τοῦ δευτέρου Κομόδου βασιλείαν τοῦ βασιλεύσαντος μετὰ τὸν προειρημένον	17. Μετὰ τοῦτον δὲ κατὰ πόδας ἐν τῷ ἑξῆς χρόνῳ, τοῦτ' ἐστὶ περὶ τὴν τοῦ Κομόδου βασιλείαν (φημὶ δὲ Κομόδου τοῦ δευτέ-

668 Οὗτως Ve 671 - 672 Σαμαρεῖτες Pe 677 τούτων Pe 678 καταπόδας Pe

Ἐπιτομή	Ἐκδ. Dindorf	Ἐκδ. De Lagarde
	Κόμοδον Λούκιον Αὐ-	
Θεοδοτίων	ρήλιον ἔτη ιγ'[80], Θεο-	ρου) Θεοδοτίων
τις Ποντικὸς	δοτίων τις Ποντ-	τις Ποντικὸς
ἀπὸ τῆς διαδο-	τικὸς ἀπὸ τῆς	ἀπὸ τῆς διαδο-
χῆς Μαρκίωνος	διαδοχῆς Μαρ-	χῆς Μαρκίω-
τοῦ αἱρεσιάρ-	κίωνος τοῦ αἱ-	νος τοῦ αἱρεσι-
χου, τοῦ ἀπὸ αὐτῆς	ρεσιάρχου τοῦ	άρχου τοῦ Σι-
τῆς Σινώπης ὁρμώ-	Σινωπίτου, μηνι-	νωπίτου, μηνίων
μενος, καὶ αὐτὸς	ῶν καὶ αὐτὸς	καὶ αὐτὸς τῇ
μηνιῶν τῇ αὐτοῦ	τῇ αὐτοῦ αἱρέ-	αὐτοῦ αἱρέσει
αἱρέσει, εἰς Ἰ-	σει καὶ εἰς Ἰου-	καὶ εἰς Ἰου-
ουδαϊσμὸν κλί-	δαϊσμὸν ἀπο-	δαϊσμὸν ἀπο-
νας καὶ περι-	κλίνας, καὶ πε-	κλίνας καὶ πε-
τμηθείς, καὶ	ριτμηθείς, καὶ	ριτμηθείς, καὶ
τὴν τῶν Ἑβραί-	τὴν τῶν Ἑβραί-	τὴν τῶν Ἑβραί-
ων φωνὴν καὶ	ων φωνὴν καὶ τὰ	ων φωνὴν καὶ
τὰ αὐτῶν στοι-	αὐτῶν στοιχεῖ-	τὰ αὐτῶν στοι-
χεῖα παιδευθείς	α παιδευθείς, ἰ-	χεῖα παιδευ-
ἰδικῶς καὶ αὐτὸς	δίως καὶ αὐτὸς	θείς, ἰδίως καὶ αὐ-
ἐξέδωκε*. Διὸ τὰ	ἐξέδωκε. Διὸ τὰ	τὸς ἐξέδωκεν.
πλεῖστα τῶν	πλεῖστα τοῖς ἑ-	Δι' ὃ τὰ πλεῖ-
		στα τοῖς ἑβδο-
οβ' συναδόντως	βδομήκοντα δύο	μήκοντα δύο
ἐξέδωκε· τρι-	συναδόντως ἐ-	συναδόντως ἐ-

685 - 686 Θεοδοτίον της Pe 691 - 692 ὁρμωμένου Pe 694 αἱρέσει Pe 700 αὐτὰ Pe 703 - 707 Διὸ.......ἐξέδωκε om. Pe 706 συναδόντων Ve

* Τὸ κείμενον τῆς Ἐπιτομῆς ὁμοιάζει πρὸς τὸ S. (Πρβλ. ἔνθ' ἀν. σ. 656). Κακῶς τὸ «καὶ τὴν τῶν Ἑβραίων φωνὴν» μετατρέπεται εἰς «κατὰ τὴν τῶν Ἑβραίων φωνήν». Τὸ «ἰδίως καὶ αὐτὸς ἐξέδωκε» μετατρέπεται εἰς «ἰδικῶς καὶ αὐτὸς ἐξέδωκε». Τὸ «ἰδικῶς» ὅμως εἶναι ὀρθογραφικῶς ἐσφαλμένον. Πιθανῶς πρόκειται περὶ λάθους κατὰ τὴν ἀντιγραφὴν τοῦ κειμένου.

Ἐπιτομή	Ἔκδ. Dindorf	Ἔκδ. De Lagarde
βὰς γὰρ αὐτὸς εἶχε τὰς πλείστας ἀπὸ τῆς συνηθείας τῶν οβ' ἑρμηνευτῶν.	ξέδωκε. Τριβὰς γὰρ εἶχεν|81| οὗτος τὰς πλείστας ἀπὸ τῆς συνηθείας τῶν ἑβδομήκοντα δύο...	ξέδωκε. Τριβὰς γὰρ εἶχε καὶ οὗτος τὰς πλείστας ἀπὸ τῆς συνηθείας τῶν ἑβδομήκοντα δύο...
Περὶ δὲ τῆς ε' καὶ ς' ἐκδόσεως οὐκ ἔχω εἰπεῖν πόθεν, ἢ τίνες οἱ ἑρμηνεύσαντες ἢ μόνον ὅτι μετὰ τὸν διωγμὸν τοῦ βασιλέως Σευήρου, εὑρέθη ἡ ε' ἐν πίθοις ἐν Ἱεριχὼ κεκρυμμένη ἐν χρόνοις Ἀντωνίνου, τοῦ υἱοῦ Σευήρου τοῦ καὶ Καρακάλλου μετὰ ἄλλων βιβλίων Ἑβραϊκῶν.	18. Περὶ δὲ τῆς πέμπτης καὶ ἕκτης ἐκδόσεως οὐκ ἔχω εἰπεῖν τίνες ἢ πόθεν οἱ ἑρμηνεύσαντες|82|, ἢ μόνον ὅτι μετὰ τὸν διωγμὸν τοῦ βασιλέως Σευήρου ηὑρέθη ἡ πέμπτη ἐν πίθοις ἐν Ἱεριχὼ κεκρυμμένη, ἐν χρόνοις τοῦ υἱοῦ Σευήρου τοῦ ἐπικληθέντος Καρακάλλου τε καὶ Γέτα. Καθεξῆς[83] γὰρ ὁ	18. Περὶ δὲ τῆς πέμπτης καὶ ἕκτης ἐκδόσεως οὐκ ἔχω εἰπεῖν τίνες ἢ πόθεν οἱ ἑρμηνεύσαντες ἀλλ' ἢ μόνον ὅτι μετὰ τὸν διωγμὸν τοῦ βασιλέως Οὐήρου ηὑρέθη ἡ πέμπτη ἐν πίθοις ἐν Ἱεριχῷ κεκρυμμένη, ἐν χρόνοις Ἀντωνίνου τοῦ υἱοῦ Σευήρου τοῦ ἐπικληθέντος Καρακάλλου τε καὶ Γέτα. Καθ' ἑξῆς γὰρ ὁ τῶν ἀπὸ

728-729 Ἀντωνίου Ve 729 καὶ om. Ve Mg 732-786 μετὰ ἄλλων... Μαμέα τοῦ om. Pe

Ἐπιτομή	Ἔκδ. Dindorf	Ἔκδ. De Lagarde
	τῶν ἀπὸ Ἀντωνίνου τοῦ Πίου τοῦ εὐσεβοῦς ἐπικεκλημένου[84] καθ᾽ ἑρμηνείαν[85] ὁ χρόνος τῶν βασιλευσάντων[86] ταύτην ἔσχε τὴν διαδοχήν.	Ἀντωνίνου τοῦ Πίου (τοῦ εὐσεβοῦς ἐπικεκλημένου) βασιλευσάντων ὁ χρόνος ταύτην ἔσχε τὴν διαδοχήν.
	Μετὰ Ἀντωνῖνον τὸν Πῖον βασιλεύει Μάρκος Αὐρήλιος Ἀντωνῖνος, ὁ καὶ|87| Οὐῆρος, ἔτη ιθ´|88|.	Μετὰ Ἀντωνῖνον τὸν Πίον βασιλεύει Μάρκος Αὐρήλιος Ἀντωνῖνος, ὁ καὶ αὐτὸς Οὐῆρος, ἔτη ιθ´. Ἐλέγετο δὲ ὁ αὐτὸς Κόμοδος Λούκιος. Ἐν τῷ χρόνῳ τούτου, ὡς προεῖπον, Σύμμαχος ἐγνωρίζετο ὁ ἑρμηνευτής.
	Μετὰ τοῦτον Κόμοδος ἄλλος βασιλεύει ἔτη ιγ´, περὶ οὗ χρόνον γνωρισθῆναι Θεοδοτίωνα εἴπομεν[89], τὸν|90| τὴν τετάρτην ἑρμηνείαν ἑρμηνεύσαντα.	Μετὰ τοῦτον Κόμοδος ἄλλος βασιλεύει ἔτη ιγ´, περὶ οὗ χρόνον γνωρισθῆναι Θεοδοτίονα εἴδομεν, τὸν ἐκ Μαρκιωνιστῶν Ἰουδαῖον γεγονότα καὶ τὴν τετάρτην ἑρμηνείαν ἑρμηνεύσαντα.
	Κόμοδον τοῦτον διαδέχεται Περτίναξ ἄλλος[91], καὶ βασιλεύει μῆνας ἕξ[92]. Τοῦτον διαδέχεται Σευῆρος ἄλλος[93], σὺν	Κόμοδον τοῦτον διαδέχεται Περτίναξ, καὶ βασιλεύει μῆνας ϛ´. Τοῦτον διαδέχεται Σευῆρος καὶ βασιλεύει σὺν

Ἐπιτομή	Ἔκδ. Dindorf	Ἔκδ. De Lagarde
	τῷ υἱῷ αὐτοῦ Ἀντωνίνῳ, καὶ βασιλεύουσιν[94] ἔτη ιη΄. Τελευτήσαντος δὲ Σευήρου διαδέχεται τὴν ἀρχὴν αὐτοῦ Ἀντωνῖνος, ὁ υἱὸς αὐτοῦ, ὁ καὶ Γέτας ἄλλος[95], ὁ καὶ Καράκαλλος ἐπικληθείς, καὶ ποιεῖ ἔτη ζ΄. Ἐν δὲ τῷ ἑβδόμῳ αὐτοῦ[96] ἔτει ηὑρέθησαν καὶ[97] βίβλοι τῆς πέμπτης ἐκδόσεως ἐν πίθοις ἐν Ἱεριχῷ κεκρυμμέναι, μετὰ ἄλλων βιβλίων Ἑβραϊκῶν καὶ Ἑλληνικῶν. Τὸν δὲ Καράκαλλον διαδέχεται|[98]|	τῷ υἱῷ αὐτοῦ Ἀντωνίνῳ τῷ καὶ Γέτᾳ ἔτη ιη΄. Τελευτήσαντος δὲ Σευήρου διαδέχεται τὴν ἀρχὴν αὐτοῦ Ἀντωνῖνος Γέτας ὁ υἱὸς αὐτοῦ, ὁ καὶ Καράκαλλος ἐπικληθείς, καὶ ποιεῖ ἔτη ζ΄. Ἐν ταῖς ἡμέραις τούτου, ὡς προεῖπον, ηὑρέθησαν αἱ βίβλοι τῆς πέμπτης ἐκδόσεως ἐν πίθοις ἐν Ἱεριχῷ κεκρυμμέναι μετὰ ἄλλων βιβλίων ἑβραϊκῶν καὶ ἑλληνικῶν. Τὸν δὲ Καράκαλλον διαδέχεται Μακρῖνος, καὶ βασιλεύει ἔτος ἕν. Τοῦτον διαδέχεται
Ἐπὶ δὲ Ἀλεξάνδρου Μαμέα τοῦ βασιλέως εὑρέθη ἡ ς΄ ἔκδοσις, καὶ	Ἀντωνῖνος ἕτερος, βασιλεύσας ἔτη δ΄. Μετὰ τοῦτον ἐβασίλευσεν Ἀλέξανδρος ὁ Μαμαίας παῖς, ἔτη ιγ΄. Ἐν μέσῳ τῶν χρόνων τούτων ηὑρέθη ἕκτη ἔκδοσις καὶ	Ἀντωνῖνος ἕτερος, βασιλεύσας ἔτη δ΄. Μετὰ τοῦτον ἐβασίλευσεν Ἀλέξανδρος ὁ Μαμαίας παῖς, ἔτη ιγ΄. Ἐν μέσῳ τῶν χρόνων τούτων ηὑρέθη ἕκτη ἔκδοσις, καὶ

788 - 789 ἔκδοσης Pe

Ἐπιτομή	Ἔκδ, Dindorf	Ἔκδ. De Lagarde
αὕτη ἐν πίθοις κεκρυμμένη ἐν Νικοπόλει πρὸς ἀρκτίους.	αὐτὴ ἐν πίθοις κεκρυμμένη ἐν Νικοπόλει τῇ πρὸς Ἀκτίᾳ. Μετὰ τοῦτον βασιλεύει Μαξιμιανὸς ἔτη τρία[99]. Τοῦτον διαδέχεται Γορδιανός, καὶ βασιλεύει ἔτη ἕξ. Μετὰ τοῦτον βασιλεύει Φίλιππος ἐπὶ ἔτεσιν ἑπτά. Τοῦτον διεδέξατο Δέκιος, καὶ ἐβασίλευσεν ἐνιαυτὸν ἕνα καὶ μῆνας γ'.	αὐτὴ ἐν πίθοις κεκρυμμένη ἐν Νικοπόλει τῇ πρὸς Ἀκτίᾳ. Μετὰ τοῦτον βασιλεύει Μαξιμιανὸς ἔτη γ'. Τοῦτον διαδέχεται Γορδιανός, καὶ βασιλεύει ἔτη ἕξ. Μετὰ τοῦτον βασιλεύει Φίλιππος ἐπὶ ἔτεσιν ἑπτά. Τοῦτον διεδέξατο Δέκιος, καὶ ἐβασίλευσεν ἐνιαυτὸν ἕνα καὶ μῆνας γ'.
Ἐπὶ δὲ Δεκίου βασιλέως Ὠριγένης ἐγνωρίζετο,	Ἐν δὲ τοῖς χρόνοις Δεκίου Ὠριγένης ἐγνωρίζετο...	Ἐν δὲ τοῖς χρόνοις Δεκίου Ὠριγένης ἐγνωρίζετο . . .
ὅστις Ὠριγένης, ὡς καὶ περὶ ἀστερίσκου ἐποίησεν, καθὼς προέφημεν, οὕτως καὶ περὶ τοῦ ὀβελοῦ*	7. Τῷ δ' αὐτῷ τρόπῳ[100] ὁ Ὠριγένης καλῶς ποιῶν[101] ἐποίησεν οὕτως καὶ περὶ τοῦ ὀβελοῦ	7. Τῷ δ' αὐτῷ τρόπῳ καὶ ὁ Ὠριγένης, καλῶς ποιῶν, ὡς περὶ τοῦ ἀστερίσκου ἐποίησεν, οὕτως καὶ περὶ τοῦ ὀβελοῦ

807 ὅστης Pe 808 ὡς om. Pe 811 οὗτος Ve Pe 812 ὀβελοῦ Pe

* Τὸ «καθὼς προέφημεν» (στ. 807-808) δὲν ἀνταποκρίνεται πρὸς τὸ κείμενον τῆς Ἐπιτομῆς, ἔνθα οὐδαμοῦ πρότερον γίνεται λόγος περὶ τοῦ Ὠριγένους, οὔτε ἀπαντᾷ εἰς τὴν μορφὴν τοῦ κειμένου τοῦ «Περὶ μέτρων καὶ σταθμῶν» ἔργου τὴν μέχρις ἡμῶν διασωθεῖσαν. Εἰς τὸ τέλος τῆς ἑβδόμης παραγράφου τοῦ «Περὶ μέτρων καὶ σταθμῶν» ἔργου ἀναγράφεται «. . . . καὶ ταῦτα μὲν περὶ τοῦ ἀστερίσκου καὶ τοῦ ὀβελοῦ διηγησάμην»· Ἑπομένως ὁ ἐπιτομεὺς εἶχε πρὸ ὀφθαλμῶν ἄλλην μορφὴν τοῦ κειμένου ἢ πιθανῶς τὴν ἀρχικὴν μορφὴν τούτου.

Ἐπιτομή	Ἔκδ. Dindorf	Ἔκδ. De Lagarde
τὴν σημείωσιν ἐποιήσατο. Εἴθε οὖν καὶ τὰ ἄλλα οὕτω καλῶς ἐποίησεν. Τὰς γὰρ ἕξ ἑρμηνείας καὶ τὴν Ἑβραϊκὴν φωνὴν Ἑβραϊκοῖς λόγοις καὶ ῥήμασιν αὐτοῖς ἐν σελίδι μιᾷ συντεθεικώς, ἄλλην σελίδα ἀντεξέθετο, δι' Ἑλληνικῶν μὲν γραμμάτων, Ἑβραϊκῶν δὲ λέξεων πρὸς κατάληψιν τῶν μὴ εἰδότων Ἑβραϊκὰ στοιχεῖα, εἰς τὸ διὰ τῶν Ἑλληνικῶν εἰδέναι τῶν Ἑβραϊκῶν λογίων τὴν δύναμιν. Καὶ οὕτω τοῖς λεγομένοις ὑπ' αὐτοῦ Ἑξαπλοῖς*	τὴν σημείωσιν ἐποιήσατο. Εἴθε οὖν καὶ τὰ ἄλλα οὕτω καλῶς ἐποίησε. Τὰς γὰρ ἕξ ἑρμηνείας καὶ τὴν Ἑβραϊκὴν γραφὴν Ἑβραϊκοῖς στοιχείοις καὶ ῥήμασιν αὐτοῖς ἐν σελίδι μιᾷ συντεθεικώς, ἄλλην σελίδα ἀντιπαράθετον[102] δι' Ἑλληνικῶν μὲν γραμμάτων Ἑβραϊκῶν δὲ λέξεων πρὸς κατάληψιν τῶν μὴ εἰδότων Ἑβραϊκὰ στοιχεῖα, εἰς τὸ διὰ τῶν Ἑλληνικῶν εἰδέναι τῶν Ἑβραϊκῶν λογίων τὴν δύναμιν. Καὶ οὕτως[103] τοῖς λεγομένοις[104] ὑπ' αὐτοῦ ἐξαπλοῖς	τὴν σημείωσιν ἐποιήσατο. Εἴθε οὖν καὶ τὰ ἄλλα οὕτω καλῶς ἐποίησε. Τὰς γὰρ ἕξ ἑρμηνείας καὶ τὴν ἑβραϊκὴν γραφὴν ἑβραϊκοῖς στοιχείοις καὶ ῥήμασιν αὐτοῖς ἐν σελίδι μιᾷ συντεθεικώς, ἄλλην σελίδα ἀντιπαρέθετο δι' ἑλληνικῶν μὲν γραμμάτων, ἑβραϊκῶν δὲ λέξεων πρὸς κατάληψιν τῶν μὴ εἰδότων ἑβραϊκὰ στοιχεῖα, εἰς τὸ διὰ τῶν ἑλληνικῶν εἰδέναι τῶν ἑβραϊκῶν λογίων τὴν δύναμιν, καὶ οὕτω τοῖς γενομένοις ὑπ' αὐτοῦ ἐξαπλοῖς

814 ἐποίησε(ν) Ve Mg 814 - 817 εἴθε οὖν καὶ τὰ ἄλλα οὕτω καλῶς ἐποίησεν om. Ve Mg 818 ἕξ Pe 820 γραφὴν Pe 826 - 827 καὶ ἑλληνικῶν Mg 830 - 831 κατάληψιν Pe 838 οὕτως Ve Mg

* «...λεγομένοις ὑπ' αὐτοῦ ἐξαπλοῖς...». Ἡ Ἐπιτομὴ συμφωνεῖ ἐνταῦθα πρὸς τὸ ὑπὸ τοῦ Dindorf παραδεδομένον κείμενον. Πιθανῶς τὸ «γενομένοις» νὰ εἶναι μεταγενεστέρα τροποποίησις πρὸς βελτίωσιν τοῦ κειμένου.

Ἐπιτομή	Ἐκδ. Dindorf	Ἐκδ. De Lagarde
ἢ Ὀκταπλοῖς τὰς μὲν δύο ἑβραϊκὰς σελίδας καὶ τὰς ἕξ τῶν ἑρμηνευτῶν ἐκ παραλλήλου ἀντιπαραθεὶς μεγάλην ὠφέλειαν γνώσεως δέδωκε τοῖς φιλοκάλοις. Εἴθε δὲ ἐν τοῖς αὐτοῦ συγγράμμασιν* οὐ παρέπεσε καὶ τὸν κόσμον καὶ ἑαυτὸν ἠδίκησε,** κακῶς δογματίσας τὰ περὶ πίστεως καὶ τὰ πλεῖστα τῶν γραφῶν κακῶς φράσας.	ἢ ὀκταπλοῖς τὰς μὲν δύο ἑβραϊκὰς σελίδας καὶ τὰς ἕξ τῶν ἑρμηνευτῶν ἐκ παραλλήλου ἀντιπαραθεὶς μεγάλην ὠφέλειαν γνώσεως ἔδωκε τοῖς φιλοκάλοις. Εἴθε δὲ καὶ ἐν τοῖς αὐτοῦ συντάγμασι μὴ παρέπεσε, καὶ ἑαυτὸν καὶ τὸν κόσμον ἠδίκησε κακῶς δογματίσας τὰ περὶ πίστεως καὶ τὰ πλεῖστα τῶν γραφῶν κακῶς φράσας...	ἢ ὀκταπλοῖς τὰς μὲν δύο ἑβραϊκὰς σελίδας καὶ τὰς ἕξ τῶν ἑρμηνευτῶν ἐκ παραλλήλου ἀντιπαραθεὶς μεγάλην ὠφέλειαν γνώσεως ἔδωκε τοῖς φιλοκάλοις. Εἴθε δὲ καὶ ἐν τοῖς αὐτοῦ συντάγμασι μὴ παρέπεσε, καὶ τὸν κόσμον καὶ ἑαυτὸν ἠδίκησε, κακῶς δογματίσας τὰ περὶ πίστεως καὶ τὰ πλεῖστα τῶν γραφῶν κακῶς φράσας...
Οὗτος εὑρὼν τὴν ε΄ καὶ ς΄ ἔκδοσιν,	19. Εὑρὼν δὲ τῆς πέμπτης καὶ ἕκτης ἐκδόσεως τὰς βίβλους καθ' ὃν εἴπομεν τρόπον,	19. Εὑρὼν δὲ τῆς πέμπτης καὶ ἕκτης ἐκδόσεως τὰς βίβλους καθ' ὃν εἴπομεν τρόπον,

842 - 843 ἑβραϊκὰς β΄ Pe   849 - 850 δέδωκε γνώσεως Ve Mg   853 γράμμασιν Mg   855 - 856 ἠδίκησεν Pe

* Εἰς μερικὰ σημεῖα ὁ ἐπιτομεὺς μεταβάλλει ἑκουσίως τὰς λέξεις. Τὸ «συντάγμασι» τὸ μετατρέπει εἰς «γράμμασιν».

** Ἡ μεταβολὴ τῆς σειρᾶς τῶν λέξεων («καὶ ἑαυτὸν καὶ τὸν κόσμον ἠδίκησεν» ἀντὶ «καὶ τὸν κόσμον καὶ ἑαυτὸν ἠδίκησεν») δὲν δύναται νὰ ἀποδοθῇ κατ'ἀνάγκην εἰς τὸν ἐπιτομέα, δεδομένου ὅτι ὑπάρχει καὶ εἰς τὸ ὑπὸ τοῦ De Lagarde δημοσιευθὲν κείμενον, ὅπερ οὗτος ἀκολουθεῖ εἰς πολλὰ σημεῖα.

Ἐπιτομή	Ἐκδ. Dindorf	Ἐκδ. De Lagarde
καὶ μὴ εἰδὼς τίνες ἦσαν οἱ ταῦτα συντάξαντες, *ἐπέγραψε τὴν μὲν πέμπτην διὰ τοῦ ε',* *τὴν δὲ ἕκτην διὰ τοῦ ς'.*	καὶ μὴ γνοὺς τίνες εἶεν οἱ ἑρμηνεύσαντες αὐτάς, καθ' οὓς ηὑρέθησαν χρόνους, ταῖς πρὸ αὐτῶν τέσσαρσιν ἀκολούθως τῇ παραθέσει συνυφήνας, τὴν μίαν πέμπτην ὠνόμασεν, ἐπιγράψας διὰ τοῦ πέμπτου στοιχείου τῆς πέμπτης τὸν ἀριθμὸν καὶ δηλώσας τὸ ὄνομα· ὡσαύτως δὲ καὶ τὴν[105] μετ' αὐτὴν τὸ ἐπίσημον ἐπιγράψας τὸ τῆς ἕκτης ἑρμηνείας ὄνομα ἐδήλωσεν. Ἀλλὰ καὶ τεχνικῶς τοῦτο εἰργάσατο,ὅπερ τῶν φιλολόγων τινὰς λανθάνει. Ἐντυγχάνοντες γάρ[106] τοῖς ἑξαπλοῖς ἢ ὀκταπλοῖς· —τετραπλᾶ γάρ εἰσι τὰ Ἑλληνικά, ὅταν αἱ τοῦ Ἀκύλα καὶ Συμμάχου καὶ τῶν ἑβδομήκοντα δύο καὶ Θεοδοτίωνος ἑρμηνεῖαι	καὶ μὴ γνοὺς τίνες εἶεν οἱ ἑρμηνεύσαντες αὐτάς, καθ' οὓς ηὑρέθησαν χρόνους, ταῖς πρὸ αὐτῶν τέσσαρσιν ἀκολούθως τῇ παραθέσει συνυφήνας, τὴν μίαν πέμπτην ὠνόμασεν, ἐπιγράψας διὰ τοῦ πέμπτου στοιχείου τῆς πέμπτης τὸν ἀριθμόν, καὶ δηλώσας τὸ ὄνομα· ὡσαύτως δὲ καὶ τῇ μετ' αὐτὴν τὸ ἐπίσημον ἐπιγράψας τὸ τῆς ἕκτης ἑρμηνείας ὄνομα ἐδήλωσεν. Ἀλλὰ καὶ τεχνικῶς τοῦτο εἰργάσατο, ὅπερ τῶν φιλολόγων τινὰς λανθάνει. Ἐντυγχάνοντες γάρ τινες τοῖς ἑξαπλοῖς ἢ ὀκταπλοῖς — τετραπλᾶ γάρ εἰσι τὰ ἑλληνικά, ὅταν αἱ τοῦ Ἀκύλα καὶ Συμμάχου καὶ τῶν ἑβδομήκοντα δύο καὶ Θεοδοτίονος ἑρμηνεῖαι

867 εἰσὶν Ve Mg αὐτὰ Ve Pe 873 - 875 τὴν μὲν ε' ἐπέγραψε διὰ τοῦ ε' Pe
874 ε' Ve 882 ἕκτου Ve

Ἐπιτομή	Ἔκδ. Dindorf	Ἔκδ. De Lagarde
	συντεταγμέναι ὦσι· τῶν τεσσάρων δὲ τούτων σελίδων ταῖς δυσὶ ταῖς Ἑβραϊκαῖς συναφθεισῶν ἑξαπλᾶ καλεῖται. Ἐὰν δὲ καὶ ἡ πέμπτη καὶ ἡ ἕκτη ἑρμηνεία συναφθῶσιν, ἀκολούθως τούτοις ὀκταπλᾶ καλεῖται· —	συντεταγμέναι ὦσι· τῶν τεσσάρων δὲ τούτων σελίδων ταῖς δυσὶ ταῖς ἑβραϊκαῖς συναφθεισῶν ἑξαπλᾶ καλεῖται· ἐὰν δὲ καὶ ἡ πέμπτη καὶ ἡ ἕκτη ἑρμηνεία συναφθῶσιν ἀκολούθως τούτοις, ὀκταπλᾶ καλεῖται ...
Τινὲς οὖν εὑρόντες τὴν Ἑβραικὴν πρώτην ἔκδοσιν* καὶ δευτέραν τοῦ Ἀκύλα, εἶτα τοῦ Συμμάχου, εἶτα τῶν οβ', εἶτα τοῦ Θεοδοτίωνος, ἔπειτα τὴν ε' καὶ τὴν ς' νομίζουσι πρὸ τῶν οβ' εἶναι τὸν Ἀκύλαν καὶ τὸν Σύμμαχον. διασφάλλονται δέ.	τινὲς τοίνυν, ὡς ἔφην, ταύταις ταῖς βίβλοις ἐντυγχάνοντες, καὶ εὑρίσκοντες τὰς δύο Ἑβραϊκὰς πρώτας κειμένας, μετὰ ταύτας δὲ |107 τὴν τοῦ Ἀκύλα τεταγμένην, μεθ' ἣν καὶ τὴν τοῦ Συμμάχου ἔπειτα τὴν τῶν ἑβδομήκοντα δύο, μεθ' ἃς ἡ τοῦ Θεοδοτίωνος συντέτακται, καὶ ἑξῆς ἡ πέμπτη τε καὶ ἕκτη δοκοῦσι πρώτους ἑρμηνεῦσαι	τινὲς τοίνυν, ὡς ἔφην, ταύταις ταῖς βίβλοις ἐντυγχάνοντες, καὶ εὑρίσκοντες τὰς δύο ἑβραϊκὰς πρώτας κειμένας, μετὰ ταύτας δὲ πρώτην τὴν τοῦ Ἀκύλα τεταγμένην, μεθ' ἣν καὶ τὴν τοῦ Συμμάχου, ἔπειτα τὴν τῶν ἑβδομήκοντα δύο, μεθ' ἃς ἡ τοῦ Θεοδοτίονος συντέτακται, καὶ ἑξῆς πέμπτη τε καὶ ἕκτη, δοκοῦσι πρώτους ἑρμηνεῦσαι

903 - 904 ἐβρόντες Pe 909 ἑβδομήκοντα Ve

* Ἡ Ἐπιτομὴ μετατρέπει τὸ κείμενον τῶν Dind. καὶ Lag. «τὰς δύο Ἑβραϊκὰς πρώτας κειμένας» εἰς «τὴν ἑβραϊκὴν πρώτην ἔκδοσιν».

Ἐπιτομή	Ἔκδ. Dindorf	Ἔκδ. De Lagarde
	τὸν Ἀκύλαν καὶ τὸν Σύμμαχον τῶν ἑβδομήκοντα δύο κατὰ τὴν τάξιν τῆς θέσεως, ὅπερ οὐκ ἔστιν.	τὸν Ἀκύλαν κα τὸν Σύμμαχον τῶν ἑβδομήκοντα δύο κατὰ τὴν τάξιν τῆς θέσεως, ὅπερ οὐκ ἔστιν.
Ὁ γὰρ Ὠριγένης οὕτως ταῦτα συνέταξε, τῇ μέσῃ τάξει δοὺς τὴν ἑρμηνείαν τῶν οβ', καλῶς τοῦτο ποιησάμενος· μέσην γὰρ αὐτὴν τέθεικεν, ὅπως τὰ ἔνθεν καὶ ἔνθεν ἐλέγχοι.	Ἀλλ' Ὠριγένης πυθόμενος τὴν τῶν ἑβδομήκοντα δύο ἔκδοσιν ἀκριβῆ εἶναι μέσην ταύτην συνέθηκεν, ὅπως τὰς ἐντεῦθεν καὶ ἐντεῦθεν ἑρμηνείας διελέγχῃ.	Ἀλλ' Ὠριγένης πυθόμενος τὴν τῶν ἑβδομήκοντα δύο ἔκδοσιν ἀκριβῆ εἶναι, μέσην ταύτην συνέθηκεν, ὅπως τὰς ἐντεῦθεν καὶ ἐντεῦθεν ἑρμηνείας διελέγχῃ.

(Συνεχίζεται)

927 μέσει Pe 931 τέθηκεν Pe